

Det offentliga och det privata

En studie i hur media skildrar privatlivet hos fotbollslandslagsspelare

Av: Charlie Hedman & Nova Stark

Handledare: Elin Gardeström
Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper
Kandidatuppsats 15 hp
Journalistik C | höstterminen 2023
Programmet för journalistik med samhällsstudier

Abstract

Syftet med denna studie är att undersöka hur svenska medier rapporterar om privatlivet hos manliga och kvinnliga fotbollsspelare i landslaget samt hur rådande maskulinitets- och femininitetsnormer påverkar denna rapportering. Denna studie behandlar skillnaderna i mediernas skildring av privatlivet hos manliga och kvinnliga fotbollsspelare. De frågor som ställs är vilka tendenser som finns i mediernas rapportering om privatlivet hos landslagsspelare och hur dessa kan förstås utifrån ett genusperspektiv. Materialet som använts är nyhetsartiklar från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*. Det teoretiska ramverket består av genusteori, stereotypifiering och hegemonisk maskulinitet och innefattar även övrig tidigare forskning inom området. Metoden som använts är en kombination av kvantitativ innehållsanalys och kvalitativ textanalys med inslag av kritisk diskursanalys.

De resultat som funnits av denna studie är att *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen* tenderade att skriva mer om damernas privatliv än herrarnas. När privatlivet rapporterades om var familjen och barn i större fokus hos damerna än vad det var för herrarna. De maskulinitetsformer som konstrueras i fotbollsmiljön har kunnat konstateras är *influerade* av det hegemoniska mönstret. Dock var denna bild av maskulinitet inte ensidig, utan andra former av "mjukare" maskulinitet lyftes också fram. Denna studie kan således inte avgöra om herrarna i medierna konstrueras i *enlighet* med det hegemoniska mansidealet, men det som framkommer tydligt är att männen i högre grad gestaltas med manliga egenskaper som kan anses vara *influerade* av idealet om den hegemoniska mannen. I medierna gestaltades damerna i högre grad som omhändertagande och omsorgsfulla mödrar, än vad herrarna gestaltades som omhändertagande och omsorgsfulla fäder. Denna studie kom också till resultatet att fotboll tenderade att gestaltas som något som är för män, snarare än något för kvinnor.

Sök- och nyckelord: fotboll, sportjournalistik, genus, hegemonisk maskulinitet, stereotypifiering

Innehållsförteckning

Abstract	2
1. Inledning	4
<i>1.2 Definitioner</i>	4
<i>1.3 Bakgrund</i>	4
<i>1.4 Syfte och frågeställningar</i>	6
2. Tidigare forskning	7
3. Teoretiskt ramverk	13
<i>3.1 Genusteori</i>	14
<i>3.2 Stereotypifiering</i>	14
<i>3.3 Hegemonisk maskulinitet</i>	15
4. Metod	17
<i>4.1 Kvantitativ metod</i>	17
<i>4.2 Kvalitativ metod</i>	20
<i>4.2.5 Etiska överväganden</i>	22
<i>4.3 Pilotstudie</i>	22
<i>4.4 Metodkritik</i>	22
<i>4.5 Generaliserbarhet</i>	23
5. Resultat	24
<i>5.1 Kvantitativ innehållsanalys</i>	24
<i>5.2 Kvalitativ textanalys</i>	34
6. Analys	41
7. Slutsatser och diskussion	50
<i>7.1 Vidare forskning</i>	52
Referenslista	54
Bilagor	58

1. Inledning

Under Världsmästerskapen i fotboll för damer 2023 skrev *Expressen* en artikel som handlade om hur damerna tar hand om sina barn under VM-turneringen (*Expressen* 2023-07-26).

Ingressens sista mening löd: "Så här blir VM möjligt för mästerskapets mammor."

Vi diskuterade detta mycket och länge och våra tankar mynnade ut i många frågetecken.

Bland annat hur det kommer sig att fotbollsspelarna, mitt under ett mästerskap, ska behöva redogöra för hur de tar hand om sina barn under VM eller om de har barnflicka med eller inte.

Och framförallt undrade vi om den här typen av rapportering förekommer om herrlandslaget.

Efter mycket funderande landade vi i att detta bör undersökas. Vi har, under arbetet med denna studie, inte funnit en enda vetenskaplig artikel eller studie, som enbart undersöker hur svensk media rapporterar om fotbollsspelares privatliv. Målet med denna studie är därför att den ska bidra till att minska det forskningshål som finns inom detta undersökningsområde.

För att ta reda på detta och reda ut våra egna frågetecken har vi i denna studie därför undersökt hur tre framträdande medier inom sportjournalistiken, *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen* rapporterade om fotbollsspelares privatliv under herr-EM 2021 och dam-VM 2023.

1.2 Definitioner

Privatliv - I denna studie är fotbollsspelarnas privatliv väldigt centralt. Då privatliv kan vara och innefatta många olika saker är det viktigt att läsaren får ta del av hur vi har definierat privatliv. Aspekter som i denna studie klassas som privatliv är följande: fotbollsspelarnas familjeliv, eventuell roll som mamma/pappa, vänner, kropp, val av klädsel och ställningstagande i vissa värderingsfrågor. För att se mer ingående hur dessa aspekter har kodats se bilaga 1.

1.3 Bakgrund

Svensk herrfotboll

Fotbollen spred sig från England till Sverige under 1800-talet (Hjelm 2004:18). När fotbollen kom till Sverige ansågs det vara en sport som var lämpad för unga män, detta på grund av att sporten ansågs vara en hård fysisk idrott (Hjelm 2004:18-19). De första svenska herrlagen i fotboll bildades någon gång i slutet av 1800-talet och de första seriösa fotbollsföreningarna

som exempelvis AIK och Djurgårdens IF bildades under 1890-talet (Hjelm 2004:14). År 1910 fanns det uppemot hundra fotbollsföreningar som riktade in sig på herrfotboll (ibid).

Intresset för fotbollen ökade allt mer under 1920-,1930- och 1940-talet, och som följd av den höga arbetslösheten som var under tiden, byggdes flera fotbollsplaner och idrottsanläggningar, vilket gjorde att fotbollen fick fler utövare och fler lag bildades (ibid).

Den första herrlandskampen för herrar ägde rum år 1908 då Sverige vann mot Norge med 11-3 (Hjelm 2004:16). Detta efterföljdes med att svenska herrlandslaget deltog i OS 1908, 1912 och 1920, men det skulle dröja till 1948 innan Sverige tog OS-guld i fotboll. (Hjelm 2004:16-17). 1950-talet är att betrakta som "guldåldern" för svensk herrfotboll då landslaget vann både OS-brons och VM-silver (ibid). Idag är det svenska herrlandslaget rankat på plats 26 i FIFAs världsrankning (SvFF u.å).

Svensk damfotboll

Den första organiserade matchen för ett damlag i Sverige skedde år 1917 (Andersson 2002:309). Då mötte Lindesbergs kvinnliga fotbollsklubb IFK Lindesbergs old boys-lag, vilket var ett lag med äldre män som spelade (ibid). Kort därefter startades också ett damlag i Gävle upp, vilket fick stort medialt intresse. I uppstarten av den kvinnliga fotbollen mötte ofta damlag så kallade "gubblag", och matcherna ansågs ha ett komiskt och skämtsamt syfte, därav kom de också att kallas "muntrationsmatcher" (ibid). Matcherna ansågs acceptabla att genomföra då de motiverades med att intäkterna från biljettförsäljningen skänktes till välgörenhetsändamål. Under denna period befann sig Sverige i en ekonomisk kris som följd av första världskriget som vid tidpunkten precis skulle upphöra (Sveriges Riksbank u.å). Därav var bidrag till välgörenhetsändamål något som ansågs väldigt nödvändigt (Andersson 2002:309).

År 1918, ett år efter matchen i Lindesberg, spelades den första riktiga matchen där två damlag mötte varandra och även denna match blev mycket omskriven i medier (Andersson 2002:312). Den då ledande sporttidningen i Sverige, *Nordiskt idrottslif* fördömde matchen och riktade skarp kritik till damfotboll i en artikel:

Det finns icke ord nog starka att fördöma kvinnlig fotboll - om flickorna eller deras förespråkare vilja tagas på allvar. Gärna må de klä sig i gymnastikbyxor och sparka till en lämplig boll då och då, men för all del, icke under anspråk på att detta skall hava något med fotbollsspel att göra. Redan en hel del annan kvinnlig tävlingsidrott är fullkomligt förkastlig och den förkastligaste av dem alla skulle den kvinnliga fotbollen bli. (*Nordiskt Idrottslif 1918, se Andersson 2002:312*)

Det skulle dröja till 1973 innan den första landskampen för damer ägde rum. Men bara 11 år senare, 1984, vann damlandslaget sitt första Europamästerskap (SvFF u.å). 1991 hölls det första världsmästerskapet i damfotboll, där Sveriges damlag slutade upp på en tredje plats (ibid). Idag är det svenska damlandslaget rankat på femte plats på FIFAs världsrankning (SvFF u.å).

Damfotbollen har blivit allt mer accepterad och intresset för damerna har ökat mycket. Enligt en rapport från Uefa (2022) ökar intresset för damfotbollen mer än någon annan sport, och i Europa beräknades det finnas omkring 144 miljoner damfotbollsfans. Fansen beskrivs vara en grupp där en av tre tidigare inte varit intresserade av fotboll, vilket visar att damfotbollen delvis lockar en redan fotbollsintresserad publik, men också en helt ny skara fotbollsintresserade (ibid). Fanbasen består till 47 procent av kvinnliga, unga fans i åldrarna 18-34 (ibid).

1.4 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka hur *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen* gestaltar manliga och kvinnliga fotbollslandslagsspelare. *Aftonbladet* och *Expressen* valdes ut på grund av att de hade mycket mer täckning av sport än vad till exempel *Dagens Nyheter* och *Svenska Dagbladet* hade. *Fotbollskanalen* valdes eftersom det är en tidning som specifikt handlar om fotboll.

I huvudsak ämnar studien att se ifall det finns några skillnader i rapporteringen om fotbollsspelarnas privatliv samt ifall gestaltningarna av fotbollsspelarna skiljer sig åt beroende på om det är en manlig eller kvinnlig fotbollsspelare.

- 1.1) Vilka skillnader finns det i mediernas rapportering om privatlivet om damlandslaget respektive herrlandslaget?
- 1.2) Hur kan man förstå dessa skillnader utifrån ett genusperspektiv?
- 2.1) Hur gestaltas manliga och kvinnliga fotbollslandslagsspelare i svenska nyhetsmedier?
- 2.2) Hur kan man förstå dessa gestaltningar utifrån ett genusperspektiv?

2. Tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras befintlig forskning som finns inom det forskningsfält som denna studie placerar sig i. Avsnittet motiverar även varför den tidigare forskningen är av värde och relevans och vad det ska tillföra i denna studie. I detta avsnitt finns forskning och studier som är beskrivna mer ingående, och några som är beskrivna kortfattat. Forskningen som tagits med är i huvudsak sådan som berört mediernas bevakning av olika sportsammanhang, där fokus legat på hur medierna framställer manliga och kvinnliga sportutövare. Denna typ av forskning inkluderades då den studerar samma huvudämne som denna studie gör, och därmed kan bidra till ökad kunskap och förståelse för forskningsfältet och hur detta ser ut. Avsnittet innefattar även forskning om föräldraskap. Detta inkluderades då fotbollsspelarnas eventuella föräldraskap i denna studie anses vara en aspekt av privatlivet, och denna forskning bidrar till en ökad förståelse för de normer och stereotyper som finns av moder- och faderskap.

Helena Tolvhed (2008), *Nationen på spel*

Helena Tolvhed (2008) är forskare och biträdande professor vid Historiska institutionen på Stockholms universitet. I hennes avhandling *Nationen på spel*, studerar hon hur populärpressen gestaltade kvinnliga och manliga sportutövare under olympiska spelen mellan åren 1948-1972. Sporter som Tolvhed (2008:158) beskriver som "estetiskt" inriktade sporter, såsom konståkning och simhopp, menar hon framstår som oproblematiskt att beskriva i veckopressen. Detta menar Tolvhed (ibid) beror på att dessa sporter är aktiviteter som tidigt förknippades med kvinnlighet och femininitet. I bildrapporteringen om dessa sporter lyftes kvinnans kropp och skönhet fram, ofta genom sminkade, poserande kvinnor med ett leende på läpparna (Tolvhed 2008:58). Tolvhed (2008:163) beskriver även hur kvinnliga olympier ofta tenderade att beskrivas som kvinnor som deltog i OS, snarare än idrottare. Manliga sportutövare i OS menar Tolvhed (2008:96) å andra sidan porträtterades genom fartfyllda bilder när mannen utövar sin gren. Männerna beskrevs i medierna med ord som tapper, disciplin och kraftfullhet (ibid). Tolvhed (2008:167) beskriver vidare att kvinnornas sportutövande i OS snarare gestaltas som lek och som fritidssyssla, medan manliga sportutövares deltagande i OS beskrivs som "brutal, mekaniserad och omänsklig".

Tolvhed (2008:43) menar också att det inom sportjournalistiken finns en tendens att lägga större fokus på privatlivet hos sportutövande kvinnor, snarare än deras insatser i tävlingar. Varför detta läggs stor vikt vid menar Tolvhed (ibid) beror på att sportutövandet för kvinnor snarare framstår som "en aktivitet vid sidan av det riktiga kvinnolivet". Att då hänvisa till att

dessa sportutövande kvinnor har en familj och barn försäkras publiken om att kvinnan, bakom idrottsutövandet, fortfarande är en "riktig" kvinna (ibid). Tolvhed (2008:164-165) beskriver också hur fokuset snarare låg på "flickornas spännande resa ut i världen", än deras idrottsutövande och prestationer i tävlingarna. Tolvhed (ibid) beskriver detta närmare genom att ta upp ett exempel på hur rapporteringen i *Vecko-journalen* såg ut när två män tog medalj i OS kontra när en kvinna gjorde det. Männen sidor i tidningen inkluderade bilder när en av männen gör en segergest och rubriken för uppslaget var "Stjärnor på glid och på tribun" (ibid). Kvinnan, som också tog medalj, fick ett uppslag med titeln "Kvinnlig fägring i Cortina" som berättar att kvinnan varit på nattklubbar, något som *Vecko-journalen* menar att hon gör för att "koppla av" efter vinsten (ibid).

Denna avhandling anses vara intressant då den speglar olika föreställningar om kvinnligt och manligt inom sporten, och hur media i sin tur har gestaltat detta genom tiderna. Det som också är intressant för denna tidigare forskning är att det synliggörs att det inte är idrottandet självt som står i fokus när det kommer till de kvinnliga OS-deltagarna, utan det är andra saker, som utseende, skönhet och privatliv.

Jesper Andreasson (2007), *Idrottens Kön - genus, kropp och sexualitet i lagidrottens vardag*

Jesper Andreasson (2007) är professor i idrottsvetenskap och i sin avhandling *Idrottens kön*, belyser han de praktiska förutsättningar som finns för damfotbollen i förhållande till den mer etablerade herrfotbollen. Män har spelat en organiserad fotboll sedan slutet på 1800-talet och Andreasson menar att den etablerade fotbollen alltid har haft tydliga kopplingar till maskulinitet (Andreasson 2007:147). Victor Balck, ledamot i den första Internationella Olympiska Komitéen och bakgrundsfigur till svensk idrott, menade att fotboll inte är en lek för rädda och svaga, utan att endast passar män och att fotboll därmed skulle definieras som en sysselsättning som utvecklats för den maskuline karaktären (Balck 1886 se Andreasson 2007:148). Balck lyfter även hur framkomsten av den etablerade damfotbollen kom att bli och hur detta skulle följas baserat på två huvudprinciper. Den första principen gick ut på att damfotbollen skulle genomföras via Svenska Fotbollförbundet (SvFF), och den andra skulle baseras på hur integreringen av damfotbollen in i organisationsled skulle förhållas. Det som man ville uppnå med detta var att man ville kontrollera att damfotbollens utveckling inte skulle ske på herrfotbollens bekostnad. Andreasson summerar detta genom att beskriva: "Att det var damlagen som drog de flesta nitlotterna råder det ingen tveksamhet om. Genom principen om integrering av damfotbollen blev det i viss mån möjligt att osynliggöra damers

idrottsliga prestationer” (Andreasson 2007:148). Detta innebar att resurserna som fördelas mellan de två landslagen inte skulle ske på ett rättvist vis, något som har satt tydliga spår i hur det ser ut mellan våra två landslag i dag.

Denna avhandling anses vara intressant då den ger en tydlig inblick i hur framväxten mellan både dam- och herrfotbollen har sett ut och utvecklats i viss mån till vad den är i dag. Andreasson (2007) lyfter även intressanta aspekter som inkluderingen av familjeliv i fotbollen, hur kön och genus spelar roll samt hur sexualitet kan ses på. Denna litteratur förväntas kunna skapa en större förståelse och ge en större inblick i damfotbollen generellt samt skapa förståelse för framkomsten av de klyftor som finns i dam- och herrfotbollen sinsemellan.

Håkan Larsson (2001), *Iscensättningen av kön i idrott*

Håkan Larsson (2001), som är professor i idrotts- och sportpedagogik, har skrivit en doktorsavhandling om könets betydelse inom ungdomsidrott. Larsson (2001) har utfört intervjuer med ett pojklag och ett flicklag där han lyfter frågan om hur det pratas om kroppar lagen sinsemellan. Han kan efter dessa utförda intervjuer fastställa att det i större utsträckning förefaller att det är flickor som pratar om sina kroppar mer än vad pojkar gör där det i stället “tänks” mer på den (Larsson 2001:72). Flickorna blir till och med manade till att prata om dem. Larsson utför intervjuer med Kent och Eva, båda idrottsutövare på respektive sida av sporten. Med detta lyfter Larsson även att vid frågan om kroppen så för de olika tankegångar i frågan.

Även om min fråga *objektifierar* kroppen (‘din’, subjektets, kropp), så utvecklar Kent och Eva lite olika resonemang. I Kents diskurs är kroppen ett ting (den/*objekt*), i Evas ett ‘jag’ (*subjekt*). Valet av citat hänger också ihop med genus. Medan Kent på ett lite överraskat, nästan genant, sätt svarar osäkert, men icke-problematiserande, på min fråga, utvecklar Eva ett tämligen välformulerat, och problematiserat, svar (Larsson 2001:74).

Denna doktorsavhandling anses vara relevant för denna studie då Larsson (2001), genom hans resonemang och intervjuer, skapar en förståelse om kroppens betydelse och funktion i relation till sportutövandet, men även hur den kan påverka utövarna utanför planen.

Antti Laine (2016), *Gender Representation of Athletes in Finnish and Swedish Tabloids*

Antti Laine (2016) är docent i idrottsvetenskap och har i sin studie undersökt könsrepresentation i finska och svenska tabloider i deras sportbevakning under sommar-OS i Aten 2004 och vinter-OS i Turin 2006. Laine (2016) menar att det finns flera mediastudier som hävdar att dagens sportjournalistik marginaliserar kvinnor inom idrott, alltså att de

hamnar i utkanterna av rapporteringen, och att man även sexualiserar kvinnor som idrottsutövare (Laine 2016:83). Laine (2016:95) kommer till slutsatsen att de svenska medierna gestaltade kvinnorna som seriösa idrottskvinnor, medan kvinnorna i finska medier istället bagatelliserades och sexualiserades. Han beskriver det som följande: "I svenska tidningar framställdes kvinnliga hockeyspelare som idrottare, inte ögongodis för män. I finska tidningar trivialiserades de i texten och sexualiserades på bilder." (ibid). Laine (ibid) menar att anledningen att det skiljer sig så mycket mellan Finland och Sverige kan vara för att Sverige historiskt sett varit och är ett mer jämlikt land än vad Finland varit och är. Det framkommer även av studien att kvinnliga sportutövare fick mindre medieutrymme än männen, även om det inte var en stor skillnad mellan dem (ibid).

Denna studie anses kunna komplettera den övriga tidigare forskningen samt sätta denna studie i ett ytterligare perspektiv.

Katarzyna Herd (2018), *That little football girl. Swedish club football and gender expectations.*

Katarzyna Herd (2018) är docent i etnologi och har i sin artikel undersökt hur kön konstrueras inom fotbollssupporterkulturen, med särskilt fokus på maskulinitet och femininitet. Herd (2018:124) beskriver att fotbollen ofta associeras med en specifik maskulinitetsform som hon beskriver är präglad av aggressivitet och våld. Det Herd (2018:137) kom fram till var dock att att fotbollsmiljön är svårdefinierad och att det inte bara finns en maskulinitet som är dominerande, utan att det finns utrymme för flera olika typer av maskuliniteter att samexistera. "Discourses about love, devotion and compassion, narratives of fan groups describing themselves as a family question the established picture of the ideal masculinity focused on competition and conflict." (ibid).

Denna studie kompletterar övrig tidigare forskning och teori genom att den sätter fotbollens maskulinitetsnormer i ett annat perspektiv.

Nathalie Koivula (1999), *Gender stereotyping in televised media sport coverage*

Nathalie Koivula (1999) har i sin avhandling i psykologi studerat sport och medier kopplat till maskulinitet och femininitet. Koivula (1999:591) påstår att sportutövande män i mediasammanhang i stor grad blir beskrivna med ord som "kraftfulla" och "starka" där man både syftar till mannens mentala och fysiska förmåga. Kvinnor och andra sidan tenderar mediebevakningen att lägga ett stort fokus på kvinnliga stereotyper som exempelvis att kvinnor skulle vara känslosamma, och svaga (ibid). Kvinnorna beskrivs även oftare utifrån

deras sociala ställning i samhället, som huruvida de är flickvänner, mammor eller fruar (ibid). Detta beskrivs alltså i högre grad än vad det görs för sportutövande män. Koivula (1999:598) påtalar även att familjelivet i sin helhet hos de sportutövande kvinnorna är en intressant fråga för medier att lyfta i rapporteringen.

Krzysztof Arcimowicz (2020) *The Category of Masculinity in the Polish Media Discourse on Robert Lewandowski*

Kulturanthropologen Krzysztof Arcimowicz (2020) har studerat mediebevakningen av den polska fotbollsspelaren Robert Lewandowski. Arcimowicz (2020:23) beskriver att mediebevakningen av Robert Lewandowskis professionella liv till stor del präglas av att främja den hegemoniska maskuliniteten. Detta görs genom att lyfta upp vissa specifika egenskaper hos fotbollsspelaren som styrka, framgång och dominans (ibid).

Mediebevakningen av Robert Lewandowskis privatliv lyfter dock fram en “mjukare” och mer modern sida av sida av fotbollsspelarens maskulinitet, som Arcimowicz beskriver som “meterosexuell” maskulinitet (ibid). Denna “mjukare” och “modernare” bild av fotbollsspelarens maskulinitet framträder särskilt när Robert Lewandowskis familjeliv beskrivs i medier (Arcimowicz 2020:24). När fotbollsspelares familjeliv beskrivs träder denna moderna maskulinitet fram som i sin tur även främjar en “vårdande” typ av maskulinitet (ibid).

Denna studie förväntas bidra med ytterligare kunskap om hur män och maskulinitet tenderar att gestaltas i medier. Denna studie för även fram ett nytt perspektiv, den “meterosexuella” maskuliniteten, som i denna studie kan användas som en motpol till porträtterandet av hegemonisk maskulinitet.

Petra Andersson & Susanna Radovic (2011) *Elitridsport som en paus från barnen?*

Filosoferna Petra Andersson och Susanna Radovic (2019) har undersökt hur könsstereotyper formas i medierapporteringen om ridsport. De kom bland annat till slutsatsen att kvinnornas privatliv inramades i högre grad än vad männens privatliv inramades (Andersson & Radovic 2011:9-10). Kvinnors föräldraskap tenderade att ramas in som de kvinnliga idrottarnas “verkliga uppgift” och deras sportutövande ramedes in som något kvinnan gör på sin fritid (ibid). Andersson och Radovic (2011:10-14) fann även att kvinnornas och männens familjerelationer i medier framträder på ett stereotypt sätt. Kvinnorna framställdes som “vårdande och upptagna av marktjänsten” där moderskapet beskrevs vara en viktig del av deras liv och personlighet, och männen framställdes som “kompetenta auktoriteter” (ibid).

Denna studie förväntas kunna bidra med ytterligare kunskap om hur sportutövande kvinnors privatliv och moderskap tenderar att beskrivas i medier. Denna studie bidrar även med en tydlig bild av vilka stereotyper om manligt/faderskap och kvinnligt/moderskap som tenderar att återskapas i medier.

Pelle Jansson (2001) *Forskning kring män, fadersskap och jämställdhet*

I forskningsrapporten *Kön och genus som villkor* talar Pelle Jansson (2001) om fäder och faderskap. Jansson (2001:114) menar att den ideala fadersrollen är att vara en försörjare. På senare år har försörjarrollen fått konkurrens av den omhändertagande fadersrollen (ibid). Sammantaget menar Jansson (ibid) att det idag finns två ideala fadersroller: omhändertagare och försörjare. Den omhändertagande eller vårdande fadersrollen beskrivs vara en aktivare papparoll, medans försörjarrollen beskrivs vara en mer passiv och oengagerad papparoll (Jansson 2001:119). Vilken av dessa roller man som pappa intar menar Jansson (2001:129) beror mycket på hur männens egna fäder varit under mannens uppväxt. Har mannens far varit omhändertagande och ansvarstagande är det troligt att männen bär med sig denna erfarenhet och själv agerar likadant i sin fadersroll (ibid). Det finns dock ett undantag och det är att det ibland sker att mannen vill överkompensera för sin fars dåliga insats som förälder, genom att själv bli ännu bättre eller bli tvärtemot det som dennes egen far var (ibid).

Linnéa Bruno (2015) *Familj i välfärdsstaten*

Sociologen Linnéa Bruno (2015:182) talar även om fadersskap med termen "Det goda fadersskapet". "Det goda fadersskapet" innefattar en rad föreställningar om hur en ideal fadersroll ser ut och vad dessa föreställningar innebär (Bruno 2015:182). Bruno beskriver att idealet att som man gå ner i arbetstid och på så vis få mer tid med sina barn och därmed vara en närvarande fader, får konkurrens av idealet om att mannen ska förse familjen med en inkomst och på så vis ta hand om sin familj (ibid).

Margareta Bäck-Wiklund & Birgitta Bergsten (1997) *Det moderna föräldraskapet: en studie av familj och kön i förändring*

Margareta Bäck-Wiklund, professor i socialt arbete och Birgitta Bergsten, doktor i socialt arbete (1997:49) beskriver i sin studie som handlar om föräldraskap att hemmafrurollen försvann någon gång mellan 60- och 90-talet, men att idealen som präglade hemmafrurollen fortfarande finns kvar som ett ideal för moderskapet idag. Tidiga ideal för moderskapet var att kvinnan skulle ansvara över omvårdnaden och omsorgen av barnen, medan mannens roll

snarare var att ansvara och kontrollera (ibid). Under tiden då hemmafrurollen var det rådande idealet för kvinnor blev att vara en moder en viktig del av hennes status som kvinna (ibid). Med moder- och fadersskapets olika ideal skapades en uppfattning om att kvinnor var mer lämpade utifrån ett biologiskt perspektiv att sköta omvårdnaden och män mer lämpade att ansvara och kontrollera (ibid). Det fanns alltså uppfattningar om att kvinnor och män biologiskt sett hade olika egenskaper som gjorde att de lämpade sig bäst inom ett visst ansvarsområde när det kom till föräldraskap.

Den forskning som presenterats som handlar om föräldraskap förväntas bidra med en ökad förståelse för de normer och förväntningar som kommer med moder- och fadersskapet. Detta är relevant för denna studie då föräldraskap är en del av privatlivet som denna studie ämnar att undersöka.

3. Teoretiskt ramverk

Nedan presenteras studiens teoretiska ramverk. De teorier som inkluderats i ramverket är genusteori, stereotypifiering och hegemonisk maskulinitet. Dessa teorier har inkluderats då de bidrar till att studiens syfte efterföljs samt att forskningsfrågorna besvaras på ett meningsfullt sätt. Genusteori inkluderades då denna studie ämnar att studera vilka skillnader som finns i rapporteringen av privatlivet hos dam- och herrlandslaget samt skillnader i gestaltningen av fotbollsspelarna. Detta för att få ett verktyg att förklara vilka könsnormer som finns, men också varför de finns och hur de upprätthålls. Att använda denna teorin i denna studie kommer även kunna beskriva hur normerna och förväntningarna om kön eventuellt upprätthålls i medierapporteringen kring fotbollsspelare och deras privatliv. Stereotypifiering är en del av denna studies teoretiska ramverk då denna teori bringar klarhet i vilka olika stereotyper som finns vad avser manligt och kvinnligt. Stereotypifiering kompletterar genusteorin genom att stereotypifieringen kan förklara *vilka* stereotyper som finns, och genusteorin i sin tur förklara *varför* de finns och *hur* de upprätthålls. Hegemonisk maskulinitet är en del i denna studies teoretiska ramverk då den hjälper till att förklara de maskulinitetsformer som finns och i sin tur bringa kunskap i om det är någon specifik maskulinitetsform som medierna eventuellt tenderar att rama in i fotbollssammanhang. Att inkludera hegemonisk maskulinitet som teori kan eventuellt också förklara den hierarkiska ordningen bland olika maskulinitetsformer och hur de upprätthålls i mediebevakningen av svensk landslagsfotboll.

3.1 Genusteori

Hirdman (2004:11) menar att genus är ett begrepp för att kunna förklara vilka faktorer som formar en människa till kvinna och man. Begreppet "Genus" föddes ur en vilja att beskriva de förväntningar som manligt och kvinnligt innebär - bortom just de biologiska könen (Hirdman 2004:12). Hirdman (2004:14) menar att man bör förstå kön som en mänsklig uppfinning och genus i sin tur som en konstruktion som berättar för oss vad en kvinna och en man bör vara.

Connell & Pearse (2015:19) menar att manlig- och kvinnlighet och de föreställningar om vad dessa titlar innebär, inte är roller vi föds med utan dessa arbetas successivt fram genom livet (ibid). Connell & Pearse beskriver det som följande: "Att vara man eller kvinna är alltså inget förutbestämt tillstånd. Det är ett blivande, ett tillstånd under aktiv konstruktion." (Connell & Pearse 2015:19). Denna process brukar kallas att placera sig i en genuskategori (ibid). Genom att vi människor delar in oss i dessa genuskategorier skapar vi oss en bild av vad vår genustillhörighet innebär och vilka förväntningar vår genustillhörighet kommer med (ibid). Connell & Pearse (2015:20) menar att dessa "könsfack" eller tillhörigheter är något vi människor i stor utsträckning väljer att placera oss själva i. Vi väljer alltså ofta själva att associera oss och anpassa oss efter de förväntningar som finns i de könsfack vi valt att placera oss i (ibid).

Connell & Pearse (ibid) påpekar dock att det finns fall då dessa fack utmanas, exempelvis genom att det finns feminina män och maskulina kvinnor (ibid). Med dessa starka föreställningar om vad som är manligt och kvinnligt kan de människor som utmanar dessa fack, som exempelvis feminina eller homosexuella män utsättas för våld och kränkningar (Connell & Pearse 2015:22). De förväntningar som beskrivs kan även benämnas som normer eller strukturer. Normer kan definieras som det som anses vara "viktigt, värdefullt och önskvärt i samhället" (Björk & Hedenus 2015:26). Medan strukturer är "de mönster som uppstår i samhället som genom sin varaktighet präglar människors handlingsutrymme" (ibid). Strukturer skapar sedan makthierarkier som människor delas in i som i sin tur bestämmer vilka möjligheter som finns för individen att utöva makt eller tvärtom bli utsatt för maktutövning av andra individer (ibid).

3.2 Stereotypifiering

En stereotyp är enligt Fangren (2021:312) att betrakta som fördomsfulla uppfattningar om en grupp människor. Som resultat av att stereotyper skapas och finns kan dessa grupper som blir stereotypiserade utsättas för diskriminering (ibid). Enkelt uttryckt kan stereotyper förstås genom att människor förhåller sig till stereotypiserade grupper utefter de förväntningar de har

på människorna utifrån den stereotypiska uppfattningen, snarare än att se människorna i gruppens egenskaper på individnivå (ibid).

När en viss grupp antas vara på ett speciellt sätt utifrån stereotypiska uppfattningar om gruppen kallas detta stereotypifiering (Mattsson 2015:49). Stereotypifieringen av gruppen görs genom att egenskaper som gruppen, eller vissa individer inom gruppen, anses ha, blir talande för hela gruppen (ibid). Dessa stereotyper av gruppen tenderar ofta också att överdrivas, genom att uppfattningarna eller fördomarna om dessa egenskaper som gruppen anses ha, förstärks (ibid). Att stereotypifieras innebär att individens egna egenskaper kommer att få allt mindre betydelse, och endast kategoriseras och förstås utifrån de förutfattade meningar som finns om gruppen denne tillhör (ibid). Som resultat av att en grupp stereotypifieras ses denna grupp även som förutsägbar, vilket innebär att det finns förväntningar på hur gruppen och dess medlemmar ska agera, vara, eller se ut, och dessa förväntningar kommer att användas för att bekräfta stereotypen som skapats för gruppen.

Stereotyper kan finnas inom alla olika grupper, däribland finns könsstereotyper. Schneider (2005:437) sammanfattar en studie som gjorts där män och kvinnor fick dela in olika egenskaper som manliga eller kvinnliga. Denna studie visade att egenskaper som associeras med kvinnlighet var egenskaper som tysta, ömhet- och omsorgsfulla, milda och sårbara (ibid). De egenskaper som associeras med manlighet var aggressiva, högt självförtroende, aktiva och logiska (ibid).

Schneider (2005:445) sammanfattar också en annan studie som undersökt vilka könsstereotyper som är vanligast förekommande bland olika länder. Denna studie kom till slutsatsen att människorna från de olika länderna som undersökts i studien var eniga om att det fanns egenskaper som de starkt kopplade till manlighet och kvinnlighet (ibid). De egenskaper som majoriteten ansåg vara förenat med manlighet var uppfattningen att män är ambitiösa, rationella och påstridiga (ibid). De egenskaper som majoriteten å andra sidan ansåg vara förenat med kvinnlighet var uppfattningen att kvinnor är sentimentala, osjälvständiga/beroende, uppskattande, känsliga och sexiga (ibid).

3.3 Hegemonisk maskulinitet

Connell (2008:115) beskriver att det finns flera olika typer av maskuliniteter och att den hegemoniska maskuliniteten är den maskulinitetsformen som för tillfället är den dominerande eller "ideala" maskulinitetsformen. Den hegemoniska maskuliniteten är således att betrakta som överordnad andra typer av maskuliniteter. Connell (2008:116) betonar dock att det inte finns en samlad karaktärstyp som definierar vad en hegemonisk man är, istället menar hon att

detta beror på sammanhang och situation. Men Connell (ibid) menar att “maskuliniteten upprätthåller den hegemoniska positionen i ett visst mönster av genusrelationer, en position som alltid kan sättas i fråga”.

Den hegemoniska maskuliniteten är alltså att se som den “ledande” eller “dominerande” maskulinitetsformen. Det förutsätter att det finns andra maskuliniteter som placeras under den hegemoniska maskuliniteten, ett exempel på en sådan maskulinitet är homosexuella män (ibid). Utöver homosexuella män finns det även andra maskuliniteter som inte heller platsar in i den hegemoniska legitimitetscirkeln (Connell 2018:117). Ett exempel på sådana maskuliniteter är män som på något sätt är delaktiga i “det hegemonistiska projektet” men som ändå inte uppfyller kraven som finns för att anses praktisera det hegemoniska mönstret (ibid). Dessa män, menar Connell (ibid) drar nytta av de fördelar som den hegemoniska maskuliniteten bringar män, det vill säga makt och överordning och därmed även kvinnors underordning: “Maskuliniteter som är konstruerade så att de erhåller den patriarkaliska utdelningen utan de spänningar och risker det innebär att befinna sig i patriarkatets frontlinje är i denna mening delaktiga” (ibid). Saker, egenskaper eller karaktärsdrag som kan kopplas till femininitet, såsom exempelvis intresse för inredning, anses inte vara i enlighet med den hegemoniska maskulinitetens ideal, och därmed kommer män som exempelvis intresserar sig för inredning bli utesluten från den hegemoniska legitimitetscirkeln (ibid). Enkelt uttryckt kan man sammanfatta det som att de män som inte platsar in i det hegemoniska idealet, placeras därmed utanför den hegemoniska legitimitetscirkeln.

Att placeras utanför legitimitetscirkeln kan innebära att man kan komma att utsättas för olika former av våld och kulturell smutskastning (Connell 2008:116). Detta kan enligt Connell göras genom exempelvis skällsord som “mes, sillmjölke, tönt, klant, morsgris, fegis, ynkrygg, mammas gosse, nolla osv.” (Connell 2008:116). Mattsson (2015:65) beskriver att den hegemoniska maskuliniteten inte bara finns bland riktiga män, utan att det hegemoniska mansidealet även kan bäras upp av exempelvis rollfigurer i filmer. Detta eftersom “positionen är en kulturellt dominerande idealbild, en stereotyp och en föreställning som formar samhällets uppfattning om mannen och det maskulina som norm” (ibid).

4. Metod

Denna studie innefattar både en kvantitativ innehållsanalys och en kvalitativ textanalys. Att använda sig av en kvantitativ metod är bland annat lämpligt i en studie där man vill undersöka i vilken utsträckning ett fenomen förekommer (Karlsson & Johansson 2019:171). En kvantitativ metod är även lämpligt när man vill studera samband och likheter (Karlsson & Johansson 2019:171), vilket denna studie ämnar att göra. Studien omfattas även av en kvalitativ textanalys. Att inkludera en kvalitativ textanalys är lämpligt då man vill djupdyka inom ett ämne och få större förståelse för det (Justesen & Mik-Meyer 2011:13). Att göra en kvalitativ textanalys är även fördelaktigt för att få syn på de ställningstagande och normer som förekommer i en text (Ledin & Moberg 2019:194). Att genomföra en metodtriangulering genom att kombinera både kvantitativ och kvalitativ metod kan vara fördelaktigt då alla metoder har sina för- och nackdelar (Karlsson & Johansson 2019:172-173). Att genomföra en metodtriangulering gjordes för att göra det möjligt svara på studiens forskningsfrågor på ett meningsfullt sätt.

4.1 Kvantitativ metod

4.1.1 Material

I denna studie analyserades nyhetsartiklar från *Aftonbladet*, *Expressen*, *Fotbollskanalen*. För att hitta dessa artiklar användes hemsidan Retriever Mediearkivet, där specifika sökord användes (“svenska damlandslaget fotboll” respektive “svenska herrlandslaget fotboll”) som hjälpmedel i att hitta relevanta artiklar för denna studie. Det kvantitativa materialet består av 205 analyserade artiklar.

4.1.2 Urval

Sökningen med sökorden “svenska herrlandslaget fotboll” i Retriever mediearkivet resulterade i 207 träffar från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*. Sökningen “svenska damlandslaget fotboll” genererade 243 träffar i de tidigare nämnda tidningarna. När de 200 analysenheterna, som skulle inkluderas i studiens kvantitativa del, valdes ut användes ett slumpmässigt systematiskt urval som resulterade i 205 analysenheter som inkluderades i studien. När studiens kvantitativa del genomfördes bestämdes analysenheter genom ett systematiskt slumpmässigt urval. Ett systematiskt slumpmässigt urval innebär att man väljer analysenheter med ett regelbundet intervall (Karlsson & Johansson 2019:179). I denna studie valdes varannan artikel ur sökflödet för respektive lag på Retriever Mediearkivet att

inkluderas i studien. I de fall då en artikel inte bedömdes som relevant sorterades denna bort, och då togs istället nästföljande artikel ut (förutsatt att denna var relevant). Detta gjordes för att säkerställa att det systematiskt slumpmässiga urvalet verkligen efterföljdes. Efter att analysenheterna valts ut genom det systematiskt slumpmässiga urvalet återstod 205 artiklar, varav 118 artiklar handlade om damlandslaget, 71 artiklar handlade om herrlandslaget och resterande 16 artiklar handlade om båda landslagen.

4.1.3 Avgränsningar

För att inte få ett alltför stort material avgränsades materialinsamlingen till en bestämd tidsperiod. Tidsperioden som valdes var under fotbolls-EM för herrar som ägde rum 2021 samt fotbolls-VM för damer som ägde rum 2023. Dessa mästerskap valdes då de ligger nära varandra i tid och nutid. Tidsperioden som valdes var när EM/VM-kvalen ägde rum fram till att laget åkte ut ur EM/VM-turneringen. Tidsperioden utökades även till sju veckor innan och sju veckor efter kvalen och turneringarna ägde rum, detta för att få ett bredare urval, mer ingående om detta beskrivs i avsnitt 4.4 som behandlar metodkritik. Tidsperioden blev således:

Herr-EM 2021

2019-01-12 – 2021-08-30

Dam-VM 2023

2021-07-23 – 2023-10-10

Med denna tidsperiod och de sökord som valdes var det vissa artiklar som sorterades bort som irrelevanta för denna studie. Artiklar som uteslöts var sådana som handlade om landslag inom annan sport. Även artiklar som inte handlade om landslagen, som exempelvis artiklar som uteslutande handlade om biljettförsäljningar till matcher, uteslöts då de ansågs vara irrelevanta och sakna tydlig koppling till landslagen som undersöktes.

4.1.4 Kodning

Innan materialinsamlingen av studiens kvantitativa del genomfördes konstruerades ett kodschema med tillhörande kodinstruktioner. Detta gjordes för att göra det möjligt att kvantifiera innehållet samt operationalisera det på ett meningsfullt sätt (Karlsson & Johansson

2019:180). Det slutgiltiga kodschemat innefattade följande huvudsakliga variabler och variabelvärden:

1. Vad är artikelns huvudsakliga delteman (utöver fotboll)? 1) karriär 2) barn 3) relationer 4) familj 5) vänner/laget 6) värderingar 7) bara fotboll/övrigt
2. Vilka relationer nämns? 1) familj 2) barn 3) föräldrar 4) syskon 5) mor/farföräldrar 6) laget/vänner 7) partner 8) ex-partner 9) relation nämns inte
3. Nämns fotbollsspelaren vara något av följande? 1) mamma 2) pappa 3) nämns ej
4. Innehåller artikeln inslag av följande? 1) värderingar 2) spekulering relation
5. Om barn nämns, vilken av följande kategorier landar det under? 1) uppfostran/ta hand om barn 2) fött barn 3) gravid/ska få barn 4) barn nämns ej
6. Hur beskrivs fotbollsspelarens offentliga roll som fotbollsspelare? 1) arbete 2) hobby/fritidssyssla 3) nämns ej
7. Nämns något av följande? 1) fotbollsspelares kropp 2) fotbollsspelarens klädsel 3) kropp/klädsel nämns ej
8. Inkluderas privatliv? 1) ja 2) nej

För att se studiens kodbok i sin helhet, se bilaga 1.

Vi delade upp kodningen på så vis att den ena kodade artiklar som kom upp i sökningen "svenska damlandslaget fotboll" och den andra "svenska herrlandslaget fotboll".

När kodningen var klar genomfördes flera reliabilitetstest för att säkerställa att materialet kodats likvärdigt. Att genomföra ett reliabilitetstest innebär att koda om 10-15 procent av det redan kodade materialet för att se om det överensstämmer med den tidigare kodningen (Karlsson & Johansson 2019:185). Idealt ska kodningen vara likvärdig i 90 procent av fallen för att studiens reliabilitet ska vara hög (ibid). När denna studies kodade material utsattes för ett reliabilitetstest gjordes detta genom att den forskare som inledningsvis kodat ett visst material kodade det som den andra kodat och vice versa. Antalet analysenheter utsattes för ett reliabilitetstest var 10 procent av det totala materialet, vilket i denna studie motsvarade cirka 20 artiklar. Således var det totalt 40 artiklar som utsattes för studiens första reliabilitetstest. Vid detta test påvisades en samstämmig kodning i 19 av 20 fall, vilket lever upp till de krav på att 90 procent av det kodade materialet bör kodas likvärdigt vid ett reliabilitetstest. Senare utfärdades även ett till reliabilitetstest med samma metod, som även det påvisade en till 90 procent likvärdig kodning.

4.2 Kvalitativ metod

4.2.1 Material

I den kvalitativa delens materialinsamling valdes åtta av de 205 analyserade artiklarna ut, varav fyra var om damlandslaget och fyra om herrlandslaget. Detta gjordes efter att kodningen av den kvantitativa delen genomförts. Tack vare detta kunde de analysenheter som berörde fotbollsspelarnas privatliv mycket identifieras och inkluderas i studiens kvalitativa del.

4.2.2 Urval

De åtta analysenheter som valdes att inkluderas i den kvalitativa delen av studien är artiklar som berör privatlivet i stor utsträckning. Det kan diskuteras att detta sätt att inhämta material kan vara styrande, men en viktig aspekt att belysa då är att det denna uppsats ämnar att undersöka är just hur privatlivet hos fotbollsspelare beskrivs och diskuteras (eller inte diskuteras) i svenska nyhetsmedier.

I alla fyra artiklar om damlandslaget valdes artiklar som berörde fotbollsspelarnas familj. Detsamma gällde för herrlandslaget, men detta kunde bara uppfyllas på tre av fyra artiklar då det inte fanns en fjärde artikel i det kodade materialet som berörde de manliga fotbollsspelarnas familjer och samtidigt berörde deras privatliv i stort. Utöver de tre valda artiklarna om herrlandslaget fanns således fler artiklar i materialet som nämnde herrspelarnas familjer, men detta gjordes enbart mycket ytligt genom att till exempel bara nämna fotbollsspelarens fru i förbifarten i en artikel som i övrigt inte berörde fotbollsspelarens privatliv. Detta bedömdes då av forskarna bakom studien inte vara tillräckligt för att kunna genomföra en textanalys som ämnar att undersöka hur privatlivet beskrivs. Därför valdes den fjärde artikeln från herrlandslaget ut baserat på att den inkluderade andra aspekter av privatlivet, såsom att en vän till den aktuella fotbollsspelaren hade gått bort ung och hur fotbollsspelaren hanterat sorgen efter vännens bortgång.

4.2.3 Avgränsningar

De avgränsningar som har gjorts för studiens kvalitativa del är att de inkluderade artiklarna innefattar innehåll som berör fotbollsspelarnas privatliv på ett eller annat sätt.

4.2.4 Analysschema

Inför den kvalitativa textanalysen formades en egen analysmodell genom att bland annat ta delar av den analysmodell som Ledin & Moberg (2019:200) beskriver. De begrepp från denna analysmodell som användes var innehåll och form. Innehåll avser själva handlingen i texten (vad får vi veta) och form avser hur innehållet är konstruerat och vilka funktioner de olika delarna har (hur vi får veta). Även den kritiska diskursanalysens "språk i detalj" och "fördjupning av aktörer" inkluderades i analysformatet för textanalysen då dessa två analyskategorier är mer djupgående. Med "språk i detalj" menas att man helt enkelt analyserar texten i detalj. Frågor som vilka ord som används och vilka som istället hade kunnat användas, och ifall "onödiga" ord eller information förekommer i texten, är sådana som inkluderas inom språk i detalj (Berglez 2019:241-243). Denna studie använde framförallt "språk i detalj" för att se vilka ord som förekom i specifika sammanhang och vilka som istället hade kunnat användas. "Fördjupning av aktörer" innebär att man studerar hur textens olika aktörer framställs i texten (Berglez 2019:240). När man studerar textens aktörer närmare kan man bland annat se hur olika aktörer identifieras, om de ses som individer eller kollektiv eller om aktörerna tilldelas specifika egenskaper (ibid). I denna studie användes "Fördjupning av aktörer" framförallt som ett hjälpmedel att se huruvida fotbollsspelaren personifieras i artikeln samt vilka egenskaper fotbollsspelarna tilldelas. För att enklare kunna kategorisera innehållet i analyskategorierna som tidigare nämnts, inkluderades specifika frågor till respektive kategori. Studiens kompletta analysformat såg ut som följande:

Innehåll

Vad handlar artikeln om?

Form

Vilka är huvudteman och delteman i det privata som beskrivs?

Vilka ord används för att beskriva fotbollsspelaren?

Finns det inslag i artikeln som tydligt kan kopplas till föreställningar om manliga och kvinnliga egenskaper? Hur görs detta?

Används metaforer/liknelser?

Hur beskrivs fotbollsspelarens familjerelationer och eventuellt föräldraskap?

Språk i detalj

Vilka ord används i olika sammanhang och vilka andra kunde ha använts?

Fördjupning av aktörer

Personifieras eller avpersonifieras fotbollsspelaren? Hur?

Tilldelas fotbollsspelaren specifika egenskaper?

4.2.5 Etiska överväganden

I artiklarna som analyserades i studiens kvalitativa del förekom att personuppgifter fanns med, då ofta i form av namn på fotbollsspelarna. Dessa personuppgifter har vi behandlat enligt Södertörns högskolas (2022) riktlinjer för för behandling av personuppgifter i studentarbeten, av hänsyn till dataskyddsförordningen. Därmed har namn på personer uteslutits ur uppsatsen och ersatts med [namn].

4.3 Pilotstudie

Innan denna studie genomfördes, gjordes även två mindre pilotstudier, varav en var med enbart kvantitativ innehållsanalys och den andra enbart kvalitativ textanalys. Tack vare att dessa pilotstudier genomfördes visste vi vad som fungerade bra och mindre bra och kunde ta med oss denna kunskap inför den stora studien. Den första kodboken som konstruerades för studiens kvantitativa del testades på nio stycken artiklar från det material som samlats in för denna studie. Detta gjordes för att se ifall det fanns variabler som var otydliga och ifall det behövdes adderas fler variabler till kodschemat. I denna testkodning noterades flera brister i kodschemat som sedan åtgärdades. Dessa brister var exempelvis att vi behövde lägga till en skribent-variabel för när det var både en man och en kvinna som skrivit artikeln. Efter testkodningen utvecklades även en kodinstruktion för en variabel som berörde värderingar för att det skulle bli tydligare vad som var en värdering och vad som inte var det. För att ytterligare säkerställa att kodboken fungerade kodade vi ett antal artiklar tillsammans för att försäkra oss om att vi resonerade likadant, vilket vi gjorde.

4.4 Metodkritik

Under arbetet med denna uppsats har många aspekter tagits i beaktande för att göra denna studie så bra och tillförlitlig som möjligt, men trots detta uppfylls ofta inte visionen om en felfri studie helt och hållet, och så även i denna studie. Det har funnits brister i utförandet som hade kunnat göras på ett annat sätt som hade underlättat arbetet och gett större tillförlitlighet.

Ett exempel på kritik som vi vill rikta till den egna metoden berör den tidsperiod som valdes för materialinsamlingen. Den tidsperiod som inledningsvis valdes syftade till att se hur

medierna bevakat herr-EM 2021 respektive dam-VM 2023. I takt med att materialinsamlingen gjordes utökades tidsperioden med några veckor för att uppnå tillräckligt många artiklar som behövdes för att göra en värdefull komparativ studie, vilket den tidigare tidsperioden alltså inte gav upphov till. Detta ledde till att det i denna studie finns analyserade artiklar som i huvudsak berör närliggande mästerskap som inte var från de två ursprungliga mästerskapen studien ämnade att undersöka bevakningen av. Detta diskuterades löpande genom hela materialinsamlingen. Vi gjorde till sist bedömningen att vilket mästerskap som analyserades inte var av stor betydelse, utan att det var bevakningen av fotbollslagen som var av betydelse.

Det finns också andra aspekter inom gestaltningen av fotbollsspelarna och deras privatliv som vi ansåg vara intressanta men som inte berörs i denna studie. Ett exempel på en sådan var huruvida fotbollsspelarna sexualiserades i artiklarna eller inte. Detta var något som vi i denna studie försökte undersöka men inte lyckades upprätta lämpliga variabler och variabelvärden för, och därmed kunde vi inte heller undersöka detta närmare. Därför kan tillvägagångssättet för hur variablerna och deras värden bestämdes i detta fall betraktas som bristande.

Till sist vill vi rikta kritik mot kodschemats variabel "bara fotboll/övrigt". Dessa borde ha separerats då det hade blivit enklare att identifiera vilka artiklar som enbart berörde fotboll, och de som enbart berörde "övrigt".

4.5 Generaliserbarhet

På det stora hela anser vi att generaliserbarheten för de resultat som presenteras i denna studies kvantitativa del är god men detta gäller inte för samtliga resultat. De grafer som påvisat en relativt eller mycket liten procentuell skillnad kan anses ha ett problematiskt utfall vad gäller generaliserbarhet. Detta på grund av att det är relativt få artiklar som de undersökta fenomenen förekom från både dam- och herrlandslagen. Dessa resultat kan alltså ses som något ickegeneraliserbara, något som såklart inte är att föredra. Vi valde dock efter övervägande att ta med dessa i studiens resultat, då vi ändå ansåg att det ändå var en betydande procentuell skillnad mellan damlandslaget och herrlandslaget. Med ett större material än vad denna studie hade möjlighet att undersöka skulle detta kunna studeras vidare för att ta reda på huruvida de resultat som presenterats i denna studie skulle resultera i ett liknande utfall i en annan studie.

Resultaten av den kvalitativa delen av denna studie har en begränsad generaliserbarhet på grund av att endast ett begränsat antal artiklar har inkluderats i undersökningen. Detta

innebär att de slutsatser som dras från denna del av undersökningen inte kan anses vara representativa för det hela urvalet av artiklar från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*. Trots denna begränsning är det viktigt att betona att de insikter som lyfts från analysen av artiklarna inte därmed är helt utan värde. Denna studie ger fortfarande en värdefull inblick i de artiklar som har analyserats. Dock bör resultaten inte överföras direkt på alla artiklar av dessa medium, och det är nödvändigt att vara medveten om studiens begränsade omfattning vid tolkningen av dessa resultat.

5. Resultat

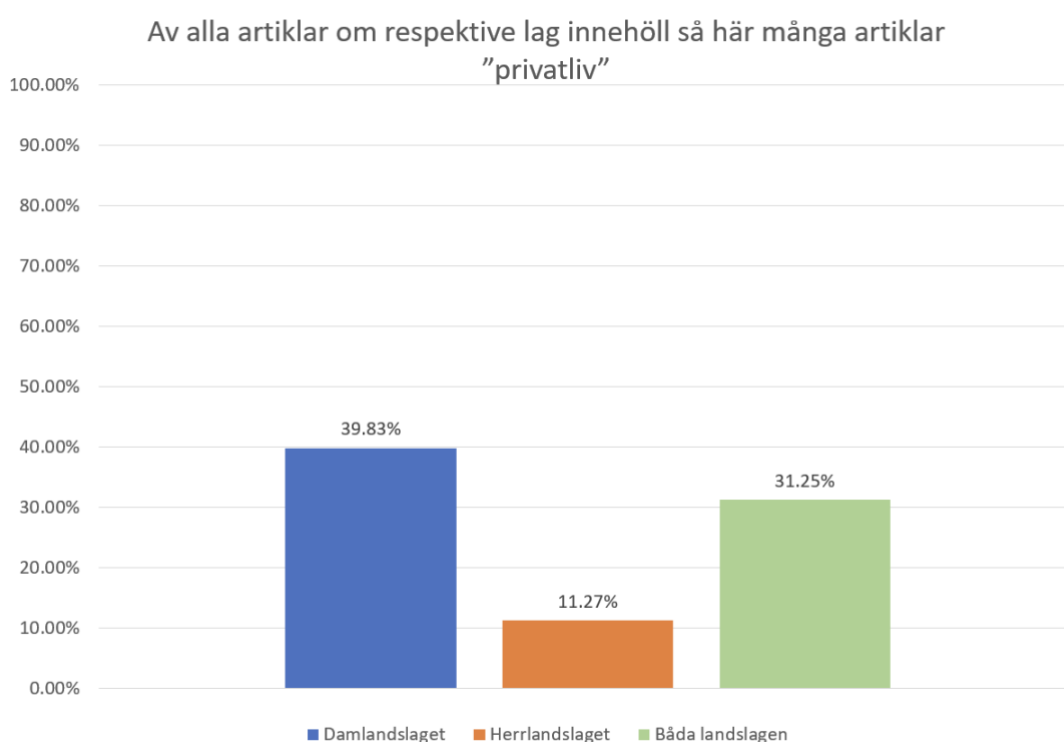
I detta avsnitt presenteras de resultat som studien funnit. I den kvantitativa delen illustreras detta i form av grafer genom den data som variablerna och variabelvärdena genererat. I graferna har datan översatts till procentandelar. Procentandelarna har inte avrundats uppåt eller nedåt, detta för att göra det tydligt vilken siffra som diskuteras. Totalt har 205 artiklar analyserats för denna del av analysen. I den kvalitativa delen inkluderades åtta artiklar som redovisades i form av sammanfattningar, citat och utdrag för respektive analyserad artikel.

5.1 Kvantitativ innehållsanalys

Nedan presenteras denna studies resultat för den kvantitativa innehållsanalysen.

Figur 1

I figur 1 presenteras hur många artiklar från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*, som handlar om respektive lag, där någon aspekt av fotbollsspelarens privatliv förekommer i innehållet. Det resultat för figur 1 som är särskilt intressant är framförallt att rapportering som innefattade privatliv förekom mest i artiklarna om damlandslaget. I 39,83 procent av artiklarna om damlandslaget förekom innehåll som berör fotbollsspelarnas privatliv. Om man jämför denna siffra med antalet artiklar som berörde herrarnas privatliv i artiklarna om herrlandslaget, vilket förekom i 11,27 procent av artiklarna, kan man se en tydlig skillnad mellan dem.

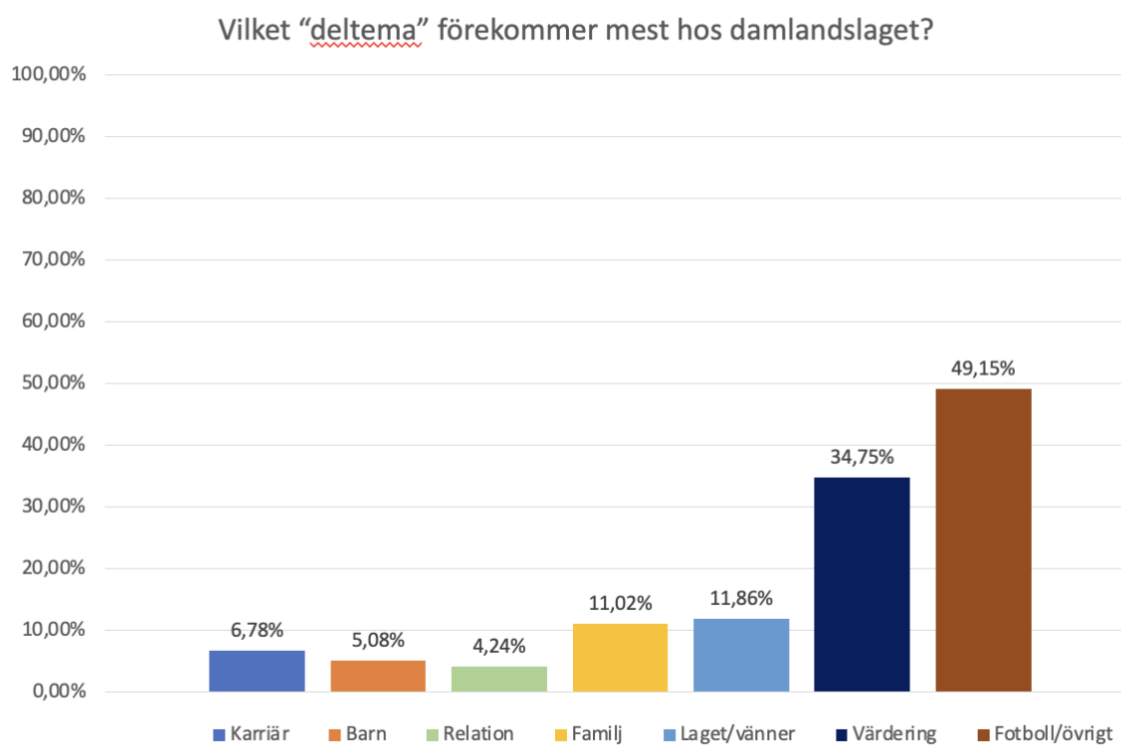
Damlandslaget N = 118

Herrlandslaget N = 71

Artiklar om båda landslagen N = 16

Figur 2.1

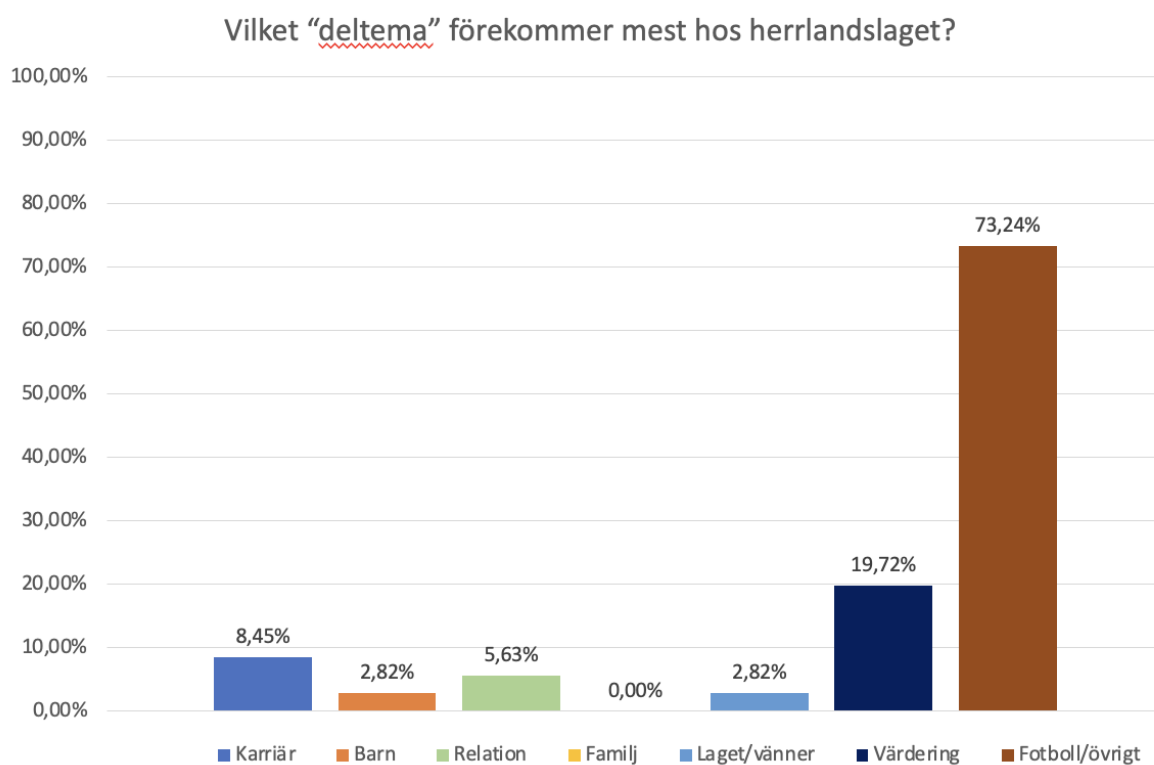
Figur 2.1 visar vilka deltema som artikeln innehåller som förekommer mest i den totala rapporteringen om damlandslaget från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*

N=118

Figur 2.2

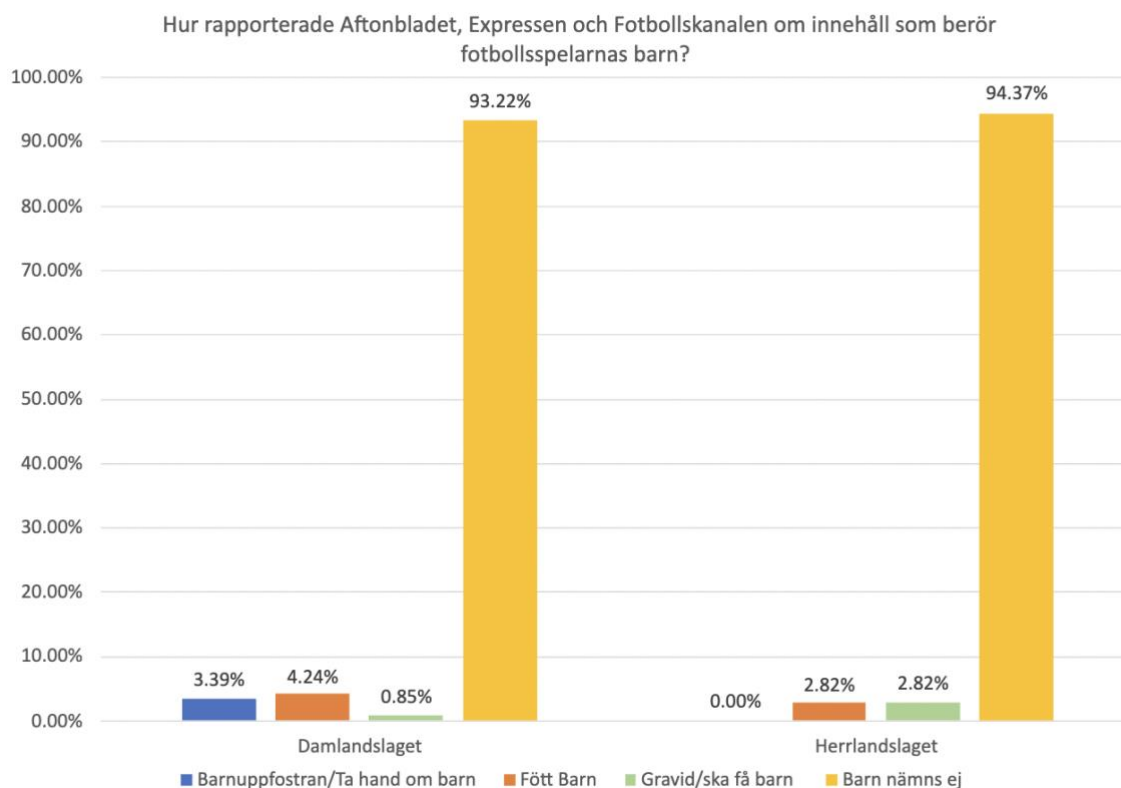
Figur 2.2 visar vilket deltema som artikeln innehåller som förekommer mest i den totala rapporteringen om herrlandslaget från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*. I figurerna 2.1 och 2.2 kan en skillnad ses i vilka delteman som medierna rapporterade mest om för dam- respektive herrlandslaget. Det som sticker ut i artiklarna om damlandslaget är att "familj" förekommer i 11,02 procent av artiklarna om damlandslaget. "Familj" förekom inte alls i artiklarna om herrarna. "Laget/Vänner" skiljer sig också där det förekom i 11,86 procent av artiklarna om damlandslaget. "Laget/Vänner" förekommer i 2,82 procent av artiklarna om herrlandslaget. Deltemat "Karriär" förekommer i 8,45 procent av artiklarna om herrlandslaget. Medan "Karriär" i artiklarna om damlandslaget förekom i 6,78 procent av artiklarna om damlandslaget. Den stora skillnaden ser vi i procentandelen i "Värdering" och att herrlandslaget har större andel i "professionella" delteman som "Karriär" och damlandslaget har mer "relationsinriktade" delteman, men även att damernas artiklar oftare är av värderingskaraktär.

N=71

Figur 3

Figur 3 visar hur våra valda nyhetsmedier *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen* rapporterar om innehåll där fotbollsspelarnas barn förekommer. Värt att notera här är att barn nämns ungefär lika mycket mellan dam- och herrlandslaget men intressant är variabeln "Barnuppfostran/Ta hand om barn" där herrlandslaget har 0,00 procent men damlandslaget har över tre gånger fler artiklar som berör detta ämne. För damlandslaget förekommer "Barnuppfostran/ Ta hand om barn" 3,39 procent av artiklarna om damlandslaget.

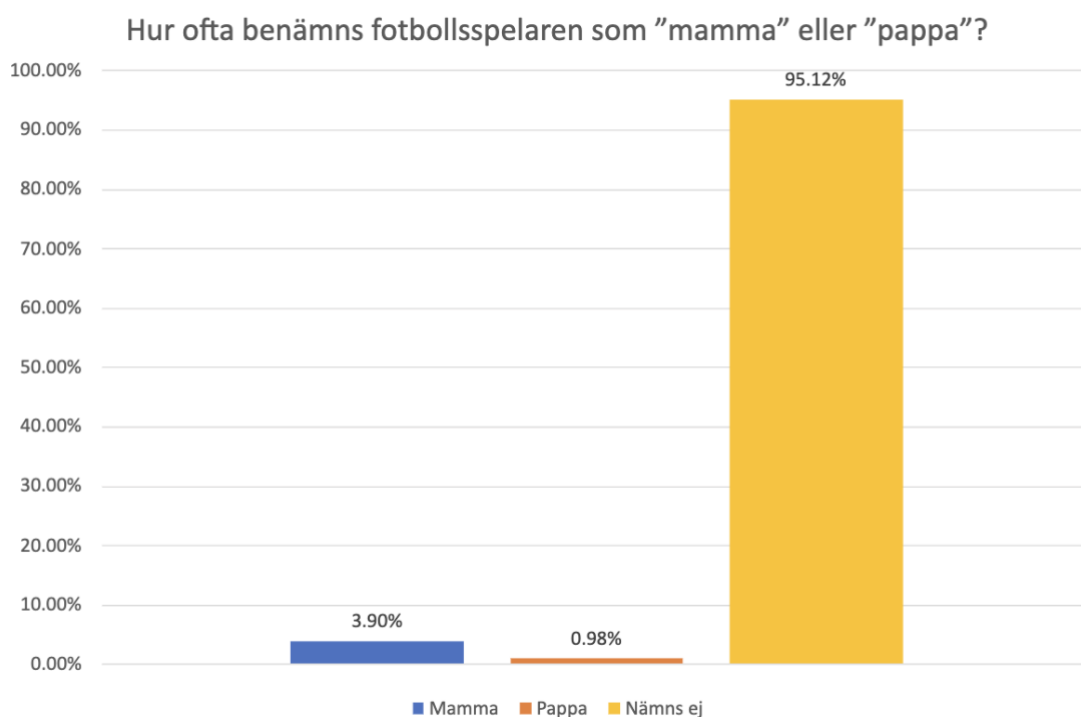

Damlandslaget N=118

Herrlandslaget N=71

Figur 4

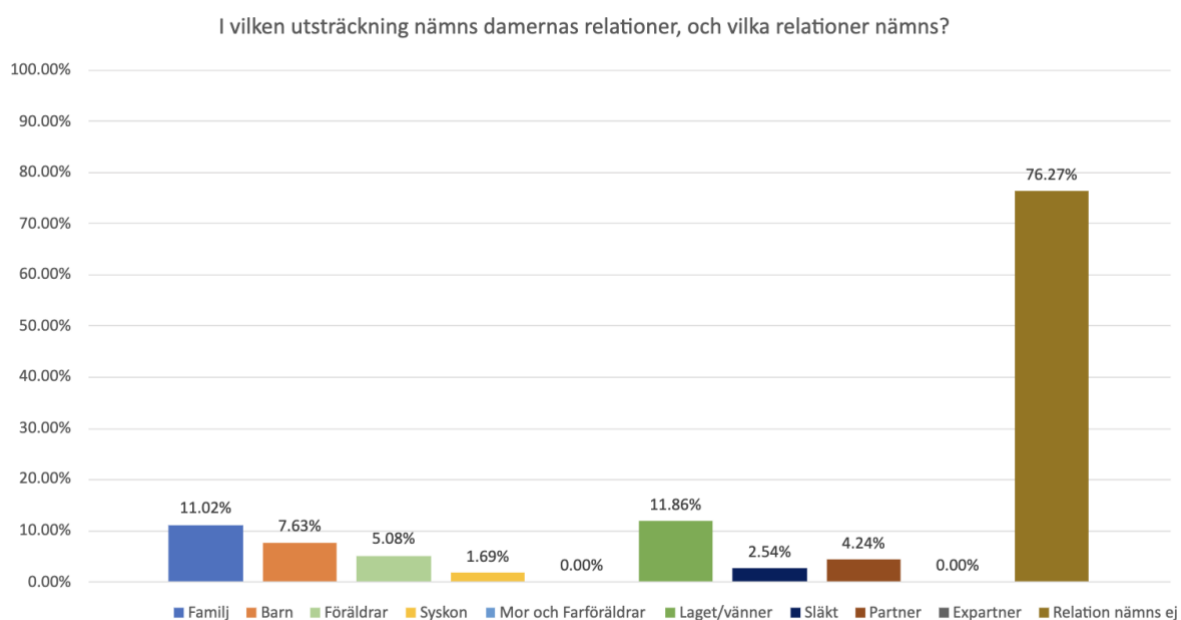
Figur 4 redogör för hur ofta fotbollsspelarna benämndes som "mamma" eller "pappa" i artiklarna från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*. I grafen finns alternativen "mamma" och "pappa", som båda beskriver hur ofta "mamma" eller "pappa" användes för att beskriva fotbollsspelaren. Det tredje alternativet "Nämns ej" beskriver hur många artiklar som inte benämnde fotbollsspelaren som varken "mamma" eller "pappa". Resultaten av figur 4 redogör för att "mamma" oftare användes för att beskriva damerna, än vad ordet "pappa" användes för att beskriva herrarna. Ordet "mamma" användes för att beskriva fotbollsspelarna i 3,90 procent av artiklarna. Ordet "pappa" användes för att beskriva fotbollsspelarna i 0,98 procent av artiklarna. Således var damernas mamma-roll något som oftare omnämndes i artiklarna än herrarnas pappa-roll.

N=205

Figur 5.1

Figur 5.1 redogör för vilka av damspelarnas relationer som nämndes i artiklarna från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen* och hur ofta detta gjordes för damlandslaget. Figurens olika alternativ "familj", "barn", "föräldrar", "syskon", "mor och farföräldrar", "laget/vänner", "släkt", "partner", "expartner" beskriver de olika relationer till fotbollsspelaren som kan ha omnämnts i artiklarna. Alternativet "Relation nämns ej" beskriver de fall där fotbollsspelarens relationer inte omnämnts i artiklarna.

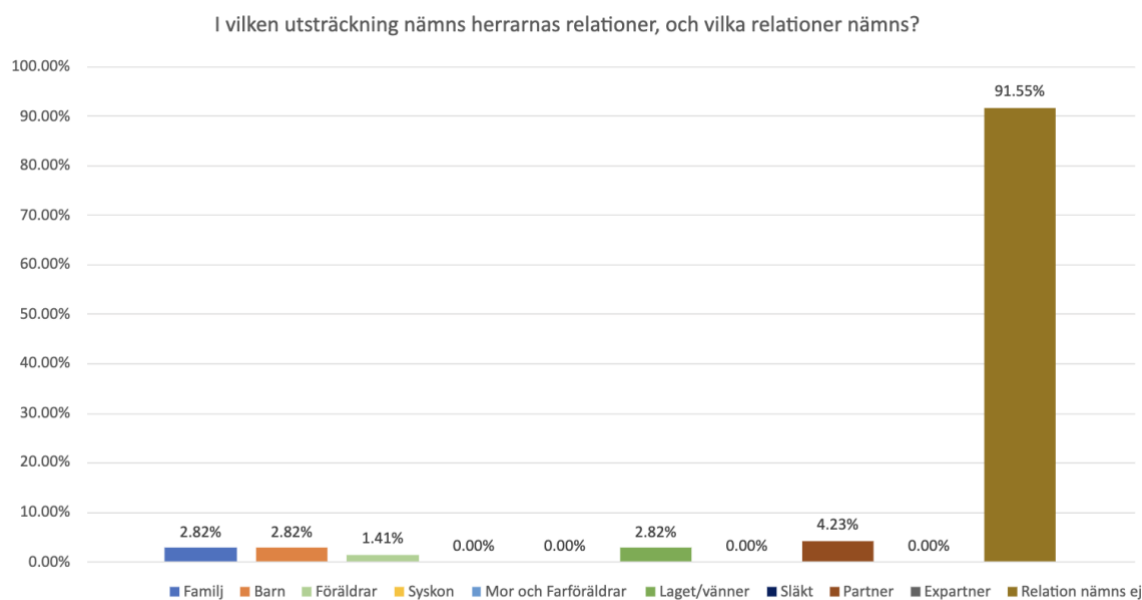

N=118

Figur 5.2

Figur 5.2 redogör för vilka av herrspelarnas relationer som nämndes i artiklarna från *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen* och hur ofta detta gjordes för herrlandslaget. Figurens olika alternativ "familj", "barn", "föräldrar", "syskon", "mor och farföräldrar", "laget/vänner", "släkt", "partner", "expartner" beskriver de olika relationer till fotbollsspelaren som kan ha omnämnts i artiklarna. Alternativet "Relation nämns ej" beskriver de fall där fotbollsspelarens relationer inte omnämnts i artiklarna.

I figur 5.1 och 5.2 kan en skillnad ses i hur de analyserade medierna rapporterade om fotbollsspelarnas relationer. På det hela taget är damernas relationer oftare något som omnämns i medierna, jämfört med herrarnas relationer. Särskilt anmärkningsvärd är skillnaden av relationsrapporteringen mellan damlandslaget och herrlandslaget i kategorin "familj". Damernas familj omnämndes i 11,02 procent av artiklarna om damlandslaget, medan herrarnas familj omnämndes i 2,82 procent av artiklarna om herrlandslaget. Även i kategorin "laget/vänner" kan en stor skillnad ses där det i 11,86 procent av artiklarna förekom innehåll om damspelarnas relation till sina lagkamrater eller vänner. Medan det för artiklarna om herrlandslaget endast kunde påträffas i 2,82 procent av artiklarna.

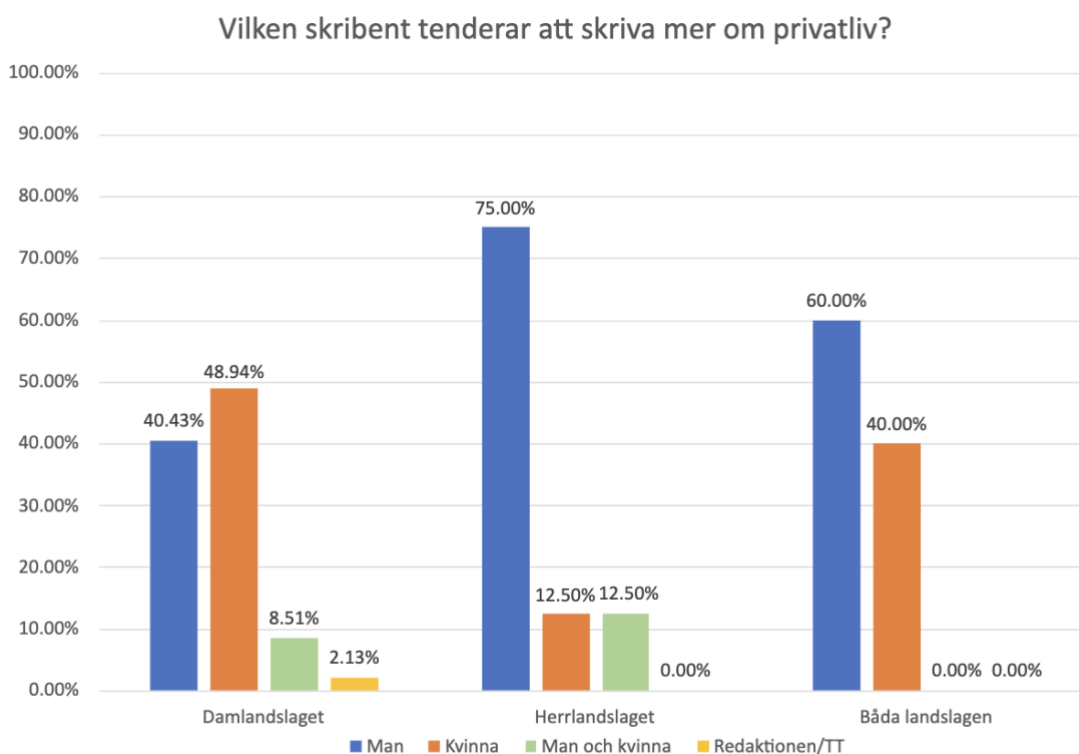

N=71

Figur 6

Figur 6 redogör för vilken kategori av skribent som tenderade att skriva mer om privatlivet hos fotbollsspelarna för respektive lag. Figuren är uppdelad i “damlandslaget”, “herrlandslaget” och “båda landslagen” varav den sistnämnda innefattar de artiklar som handlat om både herr- och damlandslaget. De olika alternativen för skribent är “man”, “kvinna” “man och kvinna” (som beskriver att artikeln skrivits av både en man och en kvinna) och “redaktionen/TT” (som beskriver att artikelns byline är titulerad “redaktionen” eller “TT”).

Det som utmärker sig mest i denna figur är att det för damlandslaget var vanligast att en kvinna skrev artiklarna som handlade om damernas privatliv. Detta var fallet i 48,94 procent av artiklarna om damlandslaget som berörde fotbollsspelarnas privatliv. Men om man ser till hur många kvinnor som skrev artiklarna om herrarnas privatliv var det enbart 12,50 procent av artiklarna som skrivits av kvinnliga skribenter. I herrlandslaget var det istället, med stor majoritet, manliga skribenter som tenderade att skriva om herrarnas privatliv, vilket gjordes i 75 procent av artiklarna.

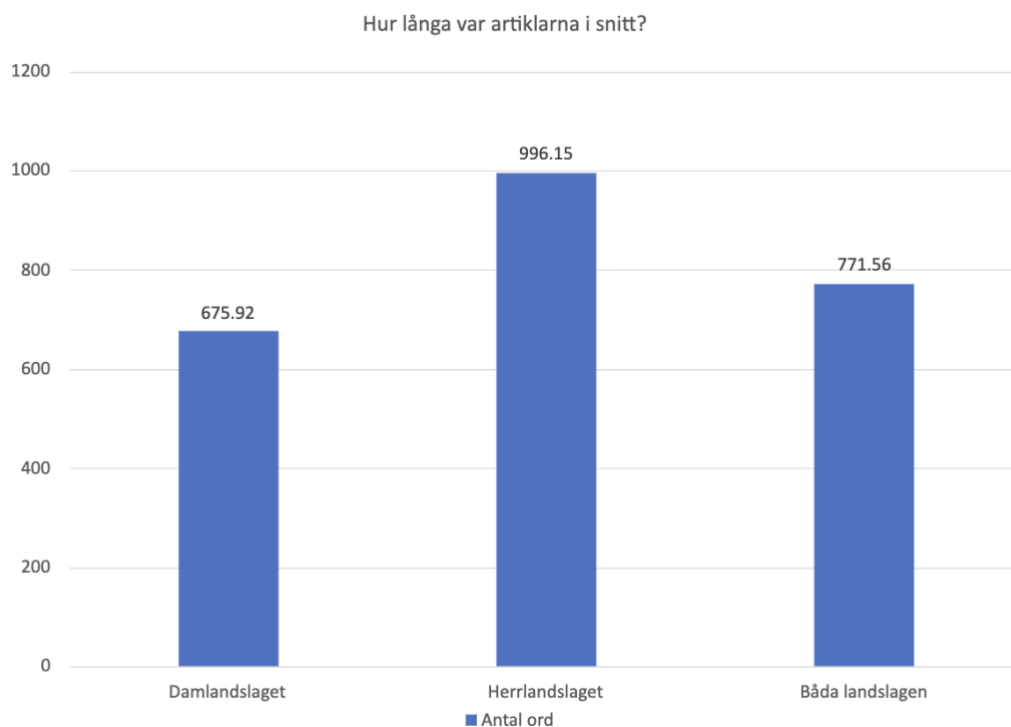
Damlandslaget N = 47

Herrlandslaget N = 8

Båda landslagen N = 5

Figur 7

Figur 7 redogör för genomsnittslängden på artiklarna som skrivits om respektive lag av *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen*. Intressant här är att herrlandslaget som har 996,15 ord i snitt, har ett betydligt högre ordsnitt än vad artiklarna om damlandslaget har, vilket var 675,92 ord i snitt per artikel.

Damlandslaget N = 118

Herrlandslaget N = 71

Artiklar om båda landslagen N = 16

5.2 Kvalitativ textanalys

Nedan presenteras studiens resultat för den kvalitativa textanalysen. Först presenteras de fyra artiklarna om herrlandslaget och sedan följer de fyra artiklarna om damlandslaget.

[Namn]: Ärligt, jag saknar landslaget

Artikeln “[Namn]: Ärligt, jag saknar landslaget” (*Aftonbladet* 2020-11-24) är ett porträtt av en herrfotbollsspelare. I artikeln diskuteras fotbollsspelarens karriär, relationer, hälsa och hur han och hans familj tagit sig an Coronapandemin 2020. I artikelns språk förekommer inslag som kan kopplas till maskulinitet. Ett exempel på hur detta görs syns exempelvis i följande citat:

Han inte bara underhåller sina egna drivkrafter, utan han uppfinner nya. Han gör aktiva val och medvetna ansträngningar för att hitta energin, ilskan och framåtrörelsen. (*Aftonbladet* 2020-11-24)

I följande citat framkommer att fotbollsspelarens “energi, ilska och framåtrörelse” hjälpt honom i hans karriär inom fotbollen. Dessa egenskaper fotbollspelaren beskrivs kan kopplas till egenskaper som anses vara maskulina.

I artikeln förekommer även metaforer som antyder på fysisk förmåga, detta syns i följande citat:

39 år gammal är han på väg att baxa sin fallna bjässe till storklubb hela vägen tillbaka till toppen. (*Aftonbladet* 2020-11-24)

“Baka sin fallna blässe till storklubb” innebär här att fotbollsspelaren ska hjälpa den klubb som han spelar i att ta sig tillbaka högt upp i tabellen, inte fysiskt dra klubben själv.

I texten personifieras fotbollsspelaren bland annat genom användningen av ord och uttryck som ger mänskliga egenskaper åt honom. Exempelvis genom att tillskriva honom förmågan att "uppfinna nya drivkrafter," vilket antyder en aktiv och kreativ förmåga. Dessutom betonas hans förmåga att göra "aktiva val och medvetna ansträngningar," vilket ytterligare betonar hans medvetna handlingar och förmågan att styra sina egna beslut.

Artikel: ”Den värld och cirkus som vi befinner oss i”

Artikeln “Den värld och cirkus som vi befinner oss i” (*Expressen* 2019-11-16) är en artikel som summerar herrlandslagets EM-kval 2019 med inslag av händelser som fanns runt om den. Den delas upp i delar där vissa landslagsspelare hamnar i centrum för att ge ett större

djup till artikeln än att det endast blir en sammansättning av alla matcher som herrlandslaget spelade under denna period.

I delen om den första fotbollsspelaren så uppstod det många frågetecken när han plötsligt behövde lämna landslagssamlingen tvärt efter den första spelade matchen. Det var många reportrar som tog fast i den missvisande hårda jargong som fotbollsspelaren och förbundskaptenen hade mellan varandra när fotbollsspelaren blev utbytt under matchen, något som reportrarna nappade på. Det visade sig att det var på grund av en skada som han behövde lämna och inte för att det fanns något otalt med fotbollsspelaren och förbundskaptenen. Längre fram kom det även att visa sig att utöver skadan väntade fotbollsspelaren och hans fru sitt första barn under denna period.

När det gäller artikelns andra fotbollsspelare handlade det om hur han inte kunde vara med i matchen som spelades mellan Sverige och Norge den 26:e mars 2019. Det visade sig vara för att han och hans fru väntade sitt första barn i dagarna, därav blev fotbollen bortprioriterad för honom. Detta förtydligas genom citatet:

– Först så garvade jag bara för att jag trodde det var ett skämt. Sedan bara fortsatte det och fortsatte och blev världens grej. Det fortsatte även fast [namn] gått ut och sagt att det var personliga anledningar. Det blev en stor grej och något som jag inte kunde förstå hur det kunde bli och att folk inte kan respektera en personlig anledning, berättade han. (*Expressen* 2019-11-16)

I artikeln finns även inslag av att fotbollsspelarnas maskulinitet lyfts fram. Detta görs bland annat genom att använda metaforer som syftar till strid och krig:

Det går bara att skrika 'kämpa' och 'kriga' till en viss nivå. (*Expressen* 2019-11-16)

Termerna "kämpa" och "kriga" används här för att beskriva begränsningarna i den svenska fotbollens prestation och taktik. Dessa termer är även starkt kopplade till krig och strid, något som även kan kopplas till manlighet.

De ord som används för att beskriva den första fotbollsspelaren i artikeln är "Mittfältaren" och hans för och efternamn, varav det sistnämnda används mest. Det är inte bara denna fotbollsspelare som ofta nämns vid sitt efternamn, utan det görs för alla spelare som nämns i artikeln. Utöver detta är det några ord som används för att beskriva fotbollsspelarna som sticker ut. Ett av dessa är att en fotbollsspelare i artikeln benämns som "genombrottsmannen" efter att ha gjort en rad bra insatser på planen. Ordet "Utropstecknet" används för att benämna en annan fotbollsspelare i artikeln som gjorde en lyckad debut för A-landslaget.

[Namn]: ”Varit fruktansvärda känslor”

Artikeln “[Namn]:”Varit fruktansvärda känslor”” (*Aftonbladet* 2020-06-23) handlar om en herrlandslagsspelares karriär och hans upplevelser och liv under coronapandemin. Han pratar om sin fysiska hälsa och om bortgången av hans vän och tidigare lagkamrat. Utöver dessa inslag tar även fotbollsspelarens karriär, och särskilt hans övergång till klubben Juventus, upp mycket plats i artikeln.

När fotbollsspelaren pratar om sin bortgångna vän görs detta på följande vis:

Jag antar att livet måste gå vidare, men det var extra jobbigt att förlora en vän som [namn]. Han var en nära vän. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Han var en fantastisk kille som aldrig hade ett ont ord för någon annan och som alltid gav allt i matcherna och på träningarna. Det var riktigt tungt i några dagar när jag hörde vad som hade hänt [namn] och när han dog. Man inser att det finns många saker vi inte kan kontrollera och att vi behöver leva vårt liv som om varje dag var den sista, utan att ta något för givet. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Fotbollsspelaren uttrycker här någon form av sorg över den bortgångne vännen, och i dessa inslag av artikeln framställs han som känslös och brydd om sin vän.

I denna artikel finns även inslag som lyfter fram fotbollsspelarens styrka och form:

Jag tror aldrig jag har känt mig i så bra fysisk form som nu. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

I följande citat lyfts fysisk förmåga fram som något viktigt/beundransvärt:

Har du sett *The Last Dance*? – Jag såg den och har lärt mig av Michael Jordan. Kollat på hans mentalitet och hur han tränade. Tv-serien är suverän. Den har gett mig mycket inspiration. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Här beskrivs det att fotbollsspelaren tar inspiration från basketspelaren Michael Jordan när det kommer till basketspelarens mentalitet och sätt att träna på.

I artikeln så framställs fotbollsspelaren bland annat som känslöfyllt. Detta sker i segmentet som berör att han sörjer sina vänner som har haft det svårt under Coronapandemin, varpå hans nära vän gick bort. Att vara känslomässig kan anses vara i linje med kvinnliga egenskaper. Men utöver detta framställs fotbollsspelaren också som envis och disciplinerad:

Efter att övergången blev klar jobbade jag ännu hårdare och blev ännu mer seriös. Jag har fortfarande samma mål: att bli bättre varje dag.” (*Aftonbladet* 2020-06-23)

I detta citat beskrivs hur han arbetar hårt för att bli en bättre fotbollsspelare. Att vara envis och disciplinerad och arbeta hårt kan anses vara egenskaper som går i linje med manlighet. Utöver sitt namn och efternamn benämns fotbollsspelaren med orden ”mittfältare” och ”professionell idrottare”.

En sak som var intressant med denna artikeln var även hur fotbollsspelarens sorg för sin bortgångne vän är en bisak och hans karriär är en huvudsak. Detta kan ses redan i ingressen:

Många vänner har avlidit i coronadrabbade Bergamo och nära kompisen [namn] död nyligen var chockartad. Men [namn], 20, har tagit sig genom den svåra tiden, ska avsluta snyggt i Parma och ladda om för flytten till storklubben från Turin.

– Jag längtar efter att få visa upp min talang i Juventus, säger han i en exklusiv intervju med Sportbladet. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Gift sig två dagar innan samlingen: ”EM är perfekt smekmånad”

Artikeln “EM är en perfekt smekmånad” (*Aftonbladet* 2021-05-26) är en artikel som handlar om en herrlandslagsspelare. Artikeln berör hans giftermål som nyligen tagit plats samt det stundande EM. Fotbollsspelaren framställs ha maskulina karaktärsdrag i artikeln. Detta förtydligas genom sättet han talar för sig i:

Jag hade en tuff period inför VM-kvalet. Jag spelade lite under februari, mars, april och kom inte in med det **självförtroende** jag kanske brukar ha och som jag nu har fått tillbaka, säger [namn]. (*Aftonbladet* 2021-05-26)

Han beskrivs som att ha återfått sitt "självförtroende" efter en tuff period. Detta kan i sin tur uppfattas som maskulina kvaliteter, så som självständighet och inre styrka.

Intressant i denna artikel är även att fotbollen ses som huvudsak, och giftermålet som bisak.

Detta syns exempelvis i rubriken “EM är en perfekt smekmånad” och i följande citat:

Hur känns det att smekmånaden blir med landslaget?

– Det blir väl perfekt med EM på smekmånaden, säger [namn] med en leende [namn] och [namn] på varsin sida om sig på podiet. (*Aftonbladet* 2021-05-26)

Landslaget är samlat i Båstad för EM-uppladdning och efter en regnig träning mötte mittfältarna [namn], [namn] och [namn] presskåren. Den sistnämnda med en blänkande vigselring på vänsterhanden. Två dagar innan EM-samlingen passade [namn] på att gifta sig med [namn] på ett slott utanför Norrköping. (*Aftonbladet* 2021-05-26)

“Jag pekade ut män - men inte en enskild grupp män”

Artikeln “Jag pekade ut män - men inte en enskild grupp män” (*Expressen* 2019-01-01)

handlar om en damfotbollsspelare. Artikeln berör dels hennes flytt till Sverige med hennes fru och deras gemensamma barn. Artikeln handlar även om fotbollsspelarens vinnartal som hon höll i samband med att hon vann Diamantbollen på Fotbollsgalan. Talet handlade om jämställdhet och fick kritik av framförallt en spelare från det svenska herrlandslaget. I artikeln besvarar fotbollsspelaren kritiken hon fick för talet.

I artikeln nämns hennes mamma- och familjeroll. Fotbollsspelaren beskriver att hon ska flytta till Linköping för “familjens skull”, vilket antyder att familjen för henne är viktig.

Jag längtar jättemycket efter att komma hem. Och det är för familjens skull jag flyttar, fotbollen kommer att bli något helt annat nu. (*Expressen* 2019-01-01)

I artikeln förekommer innehåll som tydligt kan kopplas till föreställningar om kvinnliga och manliga egenskaper. Bland annat beskrivs det som tidigare nämns att fotbollsspelaren flyttar hem "för familjens skull", vilket antyder att familjen är viktig för henne och att man är en bra familjefru om man är närvarande fysiskt med sin familj. Att vara en omhändertagande fru och mamma är saker som kan kopplas till kvinnliga egenskaper.

Fler EM-mammor än någonsin: "Ska inte behöva välja"

Artikeln "Fler EM-mammor än någonsin: "Ska inte behöva välja"" (*Aftonbladet* 2022-07-21) handlar i huvudsak om att olika kvinnliga fotbollsspelare, både från Sverige, Nederländerna och Island, har barn och samtidigt spelar fotboll på landslagsnivå. Den handlar också om vad kvinnornas barn betyder för kvinnorna och hur de tar hand om dem under EM samt hur de kombinerar karriären med att de har barn. I artikeln nämns på flera ställen vilken betydelse fotbollsspelarnas barn har för de som privatpersoner, men även som fotbollsspelare:

Mitt barn är anledningen till att jag fortfarande inspireras att följa mina drömmar. Han är den som pushar mig varje dag (...) Jag tittar på honom och tänker "kom igen, låt oss göra detta för dig. (*Aftonbladet* 2022-07-21)

Han [sonen] är min favoritperson och jag är alltid så tacksam när han kan vara på matcherna. (*Aftonbladet* 2022-07-21)

Det finns även inslag av att fotbollsspelarna vill visa/lära sina barn något:

Bara att ge honom möjligheten att vara på EM och omges av fantastiska idrottare. Jag tror det är bra för honom [sonen] att få växa upp i en sån miljö. (*Aftonbladet* 2022-07-21)

I artikeln finns även inslag av att barnen kan ses som en utmaning/distraktion för spelarna:

– Jag har haft många tränare som inte är föräldrar vilket har gjort det ännu svårare. Det fanns gånger då jag gjorde en dålig träning eller match, precis som vilken annan normal spelare som helst, och fick höra att det var på grund av min unge, säger [namn].. (*Aftonbladet* 2022-07-21)

Sammantaget för artikeln beskrivs fotbollsspelarnas föräldraskap och att vara en bra och närvarande mamma vara något de värderar högt.

Att skiljas från sitt barn, som nu under EM, menar [namn] är tufft. – Jag har varit i väg i tre veckor. Så även om det är tråkigt att vara ute så tror jag han är glad att mamma kommer hem nu, säger hon. (*Aftonbladet* 2022-07-21)

Efter matchen mot Frankrike, som innebar uttåg ur gruppspelet, gick hon raka vägen fram till läktaren för att krama om honom [sonen]. (*Aftonbladet* 2022-07-21)

I det sista citatet beskrivs det hur den aktuella fotbollsspelaren prioriterar att ge sitt barn omsorg, närhet och kärlek.

Sammantaget genomsyras hela artikeln av en föreställning om att en bra mamma ger tid och omsorg för sitt barn, vilket kan sägas vara en egenskap som är förenat med kvinnlighet. Fotbollsspelarna tilldelas egenskaper som omhändertagande mammor.

“Det blev ett bra skämt till slut”

Artikeln “Det blev ett bra skämt till slut” (*Aftonbladet* 2023-07-04) handlar om en kvinnlig landslagsspelares resa till att bli en fotbollsspelare på proffsnivå som nu även tagit sig till landslaget. Artikeln handlar även om att det fanns en viss misstro på att hon skulle lyckas med fotbollen, från hennes släkt i Balkan. Men nu när fotbollsspelaren tagit sig så långt i sin karriär har släkten börjat acceptera hennes talang. Artikeln präglas till stor del av att beskriva hennes familjs åsikter om hennes fotbollsspelande:

[Namn] påpekar att det inte var så att hennes föräldrar, som kommer från Serbien nära den bosniska gränsen, ville henne något illa. De trodde bara inte att en tjej med hennes bakgrund skulle kunna försörja sig på fotbollen. (*Aftonbladet* 2023-07-04)

Här syns att fotbollsspelarens familj inte tror på hennes talang på grund av att hon är tjej. Under artikelns gång beskrivs att hennes familj ändrat sin åsikt om hennes satsande på fotbollen, detta på grund av att hon börjat bli uppmärksammad som fotbollsspelare. Då beskrivs familjen bli allt mer stöttande:

Men i samband med att hon gick till Rosengård och började spela på proffsnivå så vaknade medierna nere på Balkan till. De ville skriva om den unga tjejen med rötter från Serbien och sakta men säkert började även släkten inse att det här var på riktigt.– Det var så här: kolla hon är med på tv! Hallå en tjej är med på tv och spelar fotboll? (*Aftonbladet* 2023-07-04)

Skribenten för artikeln använder fotbollsspelarens familjs åsikter om henne för att förstärka:

När [namn], 27, var liten tyckte släkten det var **rena** skämtet att en tjej skulle spela fotboll. (*Aftonbladet* 2023-07-04)

“Rena” är här ett förstärkande ord som fotbollsspelaren inte får uttala själv i artikeln, utan det är tillagd av reportern i ingressen. Fotbollsspelaren själv säger:

“– Det var **typ ett skämt** att jag spelade fotboll”. (*Aftonbladet* 2023-07-04)

Att använda “rena” i en sån här kontext signalerar att skämtet skulle vara “ännu större”. Jämför till exempel “det blev ett fiasko” och “det blev rena fiaskot” (OBS dessa är inte

exempel från texten utan enbart exempel). Här skulle “rena” med fördel kunnat uteslutas och istället ersatts med bara “tyckte släkten att det var ett skämt att en tjej ...”. Att skribenten förstärker fotbollsspelarens släkts åsikter om att en tjej satsar på fotbollen genom att använda det förstärkande ordet “rena”, antyder att vara tjej och satsa på fotbollen skulle ses som kontroversiellt eller märkligt på något sätt.

[Namn] om saknaden: “Jag behöver få prata”

Artikeln “[Namn] om saknaden: “Jag behöver få prata” (*Aftonbladet* 2021-07-25) handlar om att en damlandslagsspelare och hennes fru nyligen fått barn och att hon redan efter en månad är tillbaka på planen. Artikeln berör också de känslor som hon känner angående att behöva vara utan sin familj.

I stora delar av artikeln beskrivs fotbollsspelarens familjerelationer som viktiga och betydelsefulla för henne, framförallt när det kommer till stöttning:

Hur mycket betyder deras stöd? – Det betyder allt. Absolut. (*Aftonbladet* 2021-07-25)

I artikeln syns även att det för henne är viktigt att ha familjen nära:

– Jag är glad att jag fick de veckorna hemma med familjen. Det känns bra. Det har varit mycket mys här nu de senaste veckorna. Det har verkligen varit en bubbla” (*Aftonbladet* 2021-07-25)

Anfallaren som är van att ha ett stort stöd från familjen på läktaren medger att det var ett känslösamt avsked.

– Jag tycker alltid att det är tufft att lämna [frun och barnet] men lite extra den här gången. (*Aftonbladet* 2021-07-25)

Att vilja ha familjen nära, som syns i ovanstående citat, kopplas till den kvinnliga egenskapen att visa omsorg och närhet till sitt barn och familjen.

Det finns även inslag av ett slags ifrågasättande av att fotbollsspelaren efter en månad var tillbaka på jobbet:

[Namn], 25, hade inte ens varit mamma i en månad när hon anslöt till den svenska OS-truppen. (*Aftonbladet* 2021-07-25)

Fotbollsspelaren tilldelas egenskaperna av en omhändertagande mor som vill visa omsorg och närhet till sin familj och framförallt barn. I artikeln benämns hon, utöver sitt namn, också som “mamma”.

6. Analys

I detta avsnitt av studien kommer resultaten som presenterats tidigare att analyseras med hjälp av vald teori och tidigare forskning. Analysdelen är indelad i olika kategorier. Den övergripande kategorin är baserad på studiens forskningsfrågor, detta för att på ett tydligt sätt som möjligt svara på forskningsfrågorna studien ämnar att svara på. Utöver studiens forskningsfrågor finns även underkategorier, dessa är: 6.1 Relationer och privatliv, 6.2 Familjen och barn, 6.3 Styrka och självförtroende som tillgång hos herrarna, 6.4 En mjukare form av maskulinitet presenteras också, 6.5 Omhändertagande, omsorgsfulla mödrar. 6.6 Fotboll är kanske inte något för tjejer.

- 1.1) Vilka skillnader finns det i mediernas rapportering om privatlivet om damlandslaget respektive herrlandslaget?
- 1.2) Hur kan man förstå dessa skillnader utifrån ett genusperspektiv?

6.1 Relationer och privatliv

Det som har kunnat ses i framförallt den kvantitativa delen av denna studie är att medierna betydligt oftare rapporterar om damernas privatliv än vad de rapporterar om herrarnas privatliv (se figur 1). När privatlivet väl nämns var damernas relationer något som tog större plats än herrarnas relationer i medierapporteringen om dam- och herrlandslaget (se figur 5.1 och 5.2). I studiens kvalitativa del syntes även denna skillnad i form av att tre av fyra analyserade artiklarna om damlandslaget hade en tendens att ha ett tydligare fokus på damernas privatliv än vad de fyra analyserade artiklarna om herrarna hade. I artiklarna om herrlandslaget var det snarare fotboll som stod i fokus och privatliv och fotbollsspelarnas relationer var något sekundärt. Detta kan framförallt ses i artikeln “[Namn]: ”Varit fruktansvärda känslor”” (*Aftonbladet* 2020-06-23). I denna artikel ses redan i ingressen att privatliv inte står i rampljuset utan blir sekundärt mot karriären som är huvudsak:

Många vänner har avlidit i coronadrabbade Bergamo och nära kompisen [namn] död nyligen var chockartad. Men [namn], 20, har tagit sig genom den svåra tiden, ska avsluta snyggt i Parma och ladda om för flytten till storklubben från Turin.
– Jag längtar efter att få visa upp min talang i Juventus, säger han i en exklusiv intervju med Sportbladet.
(*Aftonbladet* 2020-06-23)

I artiklarna om damlandslaget som analyserades i den kvalitativa delen syntes det i högre grad att privatlivet var huvudsak och karriären/fotbollen något sekundärt. Detta kan exempelvis ses i följande citat:

Att skiljas från sitt barn, som nu under EM, menar [namn] är tufft. – Jag har varit i väg i tre veckor. Så även om det är tråkigt att vara ute så tror jag han är glad att mamma kommer hem nu, säger hon (Aftonbladet 2022-07-21)

I den kvantitativa undersökningen syntes även resultatet att herrarnas karriär oftare var inkluderat i rapporteringen om herrlandslaget, vilket således stämmer överens med studiens kvalitativa resultat (se figur 2.1 och 2.2). Det var dock en artikel om damlandslaget i studiens kvalitativa del som avvek från detta resultat och det var artikeln “Det blev ett bra skämt till slut” (Aftonbladet 2023-07-04). I denna artikel sätts damspelarens karriär/fotbollen mer i huvudfokus än privatlivet som sätts mer sekundärt. Detta ses framförallt genom artikelns disposition där fotbollen utgör en större plats i artikeln än privatlivet.

Att sportutövande kvinnors relationer och privatliv oftare beskrivs i medier är något som Koivula (1999) och Andersson och Radovic (2011) också fick som resultat för sina studier. Andersson och Radovic (2011:10-14) fann att kvinnornas och männens familjrelationer i medier framträder på ett stereotypt sätt. Kvinnorna framställdes som “vårdande och upptagna av marktjänsten” där moderskapet beskrevs vara en viktig del av deras liv och personlighet, och männen framställdes som “kompetenta auktoriteter”. Tolvhed (2008:43) menar att medier tenderar att lägga större fokus på privatlivet hos sportutövande kvinnor för att sportutövandet för kvinnor snarare framstår som “en aktivitet vid sidan av det riktiga kvinnolivet”. Att då hänvisa till att dessa sportutövande kvinnor har en familj och barn försäkras publiken om att kvinnan, bakom idrottsutövandet, fortfarande är en “riktig” kvinna (ibid). Detta skulle kunna förklara denna studies resultat också, genom att det med ganska stor marginal, är en stor skillnad mellan herrlandslaget och damlandslaget vad gäller rapportering om privatlivet.

Även Andersson & Radovic (2011:10) menar att kvinnors föräldraskap tenderade att ramas in som de kvinnliga idrottarnas “verkliga uppgift” och deras sportutövande ramades in som något kvinnan gör på sin fritid. Denna stereotypa föreställning om kvinnors föräldraskap skulle kunna förklara varför även denna studie kom till slutsatsen att sportutövande kvinnors privatliv tenderade att oftare uppmärksammas i de medier som undersökts i denna studie. Värt att notera är dock att studien inte fått något resultat från den kvalitativa eller kvantitativa delen som uttryckligen beskriver att kvinnornas “verkliga uppgift” är att vara mamma och att fotbollen beskrivs som en fritidsaktivitet. Dock har denna undersökning funnit, exempelvis i artikeln “[Namn] om saknaden: “Jag behöver få prata” (Aftonbladet 2021-07-25) genom att hon, utöver sitt namn också benämns som “mamma”, vilket antyder att fotbollsspelarens mamma-roll ramas in som något som står i centrum. Detta syns också i artikeln “Fler EM-

mammor än någonsin: ”Ska inte behöva välja”” (Aftonbladet 2022-07-21) då kvinnorna också främst, utöver deras namn, beskrivs som ”mamma”/”mammor”. Värt att betona är att damerna självklart också beskrivs med andra ord, ofta bara efternamn eller med hjälp av deras ålder (tex 25-åringen) eller position i laget. I artiklarna om herrlandslaget, både de artiklar som analyserats för den kvalitativa delen samt den kvantitativa delen så beskrivs inte herrarna i något fall som ”pappa”/pappor”, utan som professionell fotbollsspelare, mittfältaren, ”genombrottsmannen” och så vidare.

Schneider (2005:437) menar att stereotypt kvinnliga egenskaper var att kvinnor ansågs vara ömhet- och omsorgsfulla, vilket skulle kunna förklara varför kvinnors familjeliv ramas in i högre grad än män som oftare associeras med stereotypt manliga egenskaper som aggressivitet, högt självförtroende, och aktivitet, vilket diskuteras ytterligare i avsnitt 6.3.

Andra aspekter av fotbollsspelarnas privatliv som skildrades i artiklarna i den här studien var att spelarnas värderingar var något som ofta förekom i artiklarna för båda landslagen, men mest förekom det i artiklarna om damlandslaget (se figur 2.1 och 2.2) I figur 6 kan även ses att kvinnliga skribenter oftare tenderade att skriva om damernas privatliv, medan manliga skribenter tenderade att skriva om herrarnas privatliv. I figur 7 kan också ses att artiklarna om herrlandslaget i genomsnitt var över 300 ord längre än artiklarna om damlandslaget. Dessa ovanstående resultat har inte kunnat förklaras eller jämföras med denna studies tidigare forskning eller valda teorier. Men som nämndes i kapitel 1 av denna studie har en liknande studie som enbart fokuserar på skildringen av fotbollsspelares privatliv inte kunnat hittas. Således kan detta betyda att dessa resultat tyder på en ny upptäckt.

6.2 Familjen och barn

En annan skillnad i rapporteringen mellan dam- och herrlandslaget som kan ses i studiens kvantitativa del är fördelningen mellan artiklarnas delteman, framförallt när det kommer till familjen och fotbollsspelarnas barn (se figur 2.1 och 2.2). Som nämnt i tidigare kapitel så betonades damernas familjeliv, likt privatliv oftare än vad herrarnas gjorde. Detta syntes även i studiens kvalitativa del genom att citat som dessa förekommer:

– Jag är glad att jag fick de veckorna hemma med familjen. Det känns bra. Det har varit mycket mys här nu de senaste veckorna. Det har verkligen varit en bubbla (Aftonbladet 2021-07-25)

Mitt barn är anledningen till att jag fortfarande inspireras att följa mina drömmar. Han är den som pushar mig varje dag (...) Jag tittar på honom och tänker ”kom igen, låt oss göra detta för dig”. ” (Aftonbladet 2022-07-21)

Han [sonen] är min favoritperson och jag är alltid så tacksam när han kan vara på matcherna.” (Aftonbladet 2022-07-21)

Citat likt dessa har inte hittats i artiklarna om herrlandslaget. I dessa artiklar talar man återigen om familjen som en bisak och fotbollen som en huvudsak. Ett sådant exempel är följande citat från artikeln “EM är en perfekt smekmånad” (*Aftonbladet* 2021-05-26):

Landslaget är samlat i Båstad för EM-uppladdning och efter en regnig träning mötte mittfältarna [namn], [namn] och [namn] presskåren. Den sistnämnda med en blänkande vigselring på vänsterhanden. Två dagar innan EM-samlingen passade [namn] på att gifta sig med [namn] på ett slott utanför Norrköping. (*Aftonbladet* 2021-05-26)

Att damernas familjeliv oftare betonades kan förklaras med Tolvheds (2008) resonemang om att sportutövande kvinnors familjer oftare hänvisas till, för att försäkra publiken om att kvinnan, bakom idrottsutövandet, fortfarande är en “riktig” kvinna. Varför budskapet om att kvinnan är en “riktig” kvinna anses vara viktigt att lyfta fram menar Tolvhed (2008:43) beror på att sportutövandet för kvinnor snarare framstår som “en aktivitet vid sidan av det riktiga kvinnolivet”. Andersson & Radovic (2011:10) kom också till samma slutsats, att kvinnors föräldraskap tenderade att ramas in som de kvinnliga idrottarnas “verkliga uppgift” och deras sportutövande ramades in som något kvinnan gör på sin fritid. Som tidigare nämnt har denna studie inte funnit konkreta resultat för att kvinnornas sportutövande skulle ses som “en aktivitet vid sidan av det riktiga kvinnolivet”, men det som noterats är som tidigare nämnt att privatlivet oftare ses som huvudsak och fotbollen som bisak i artiklarna om damlandslaget. Det kan dock diskuteras att följande citat beskriver fotbollen som “en aktivitet vid sidan av det riktiga kvinnolivet”:

Jag längtar jättemycket efter att komma hem. Och det är för familjens skull jag flyttar, fotbollen kommer att bli något helt annat nu. (*Expressen* 2019-01-01)

Detta speciellt eftersom fotbollsspelaren här beskriver att “fotbollen kommer att bli något helt annat nu”, vilket antyder att familjen anses som den “verkliga uppgiften” och fotbollen som “en aktivitet vid sidan av det riktiga kvinnolivet”. Tolvhed (2008) och Andersson & Radovic (2011) resonemang skulle kunna förklara varför medierna väljer att rama in även damernas familjeliv och barn i även denna studie.

Som kan ses i figur 3 så var fördelningen olik på samtliga punkter som behandlade fotbollsspelarnas barn, men särskilt stor var skillnaden på variabeln “Barnuppfostran/Ta hand om barn”. I denna kategori var damartiklarna överrepresenterade mot herrartiklarna som inte berörde ämnet en enda gång. Värt att betona är dock att antalet gånger detta nämndes för damlandslaget inte är jättehögt, men skillnaden mellan dam- och herrartiklarna är ändå stor ur

ett procentperspektiv och därför ändå att betrakta som intressant. I studiens kvalitativa del kan man även se detta resultat genom att kvinnorna i tre av fyra artiklar tilldelades egenskaper som "omhändertagande mödrar". Att ta hand om barn kan ses som en kvinnlig stereotyp i och med föreställningen om att kvinnor ofta anses vara omsorgsfulla (Schneider, 2005:437). Bäck-Wiklund & Bergsten (1996:49) beskriver att tidiga ideal för moderskapet var att kvinnan skulle ansvara över omvårdnaden och omsorgen av barnen, medan mannens roll snarare var att ansvara och kontrollera. Detta resonemang skulle kunna förklara varför fotbollsspelarnas barn oftare nämns i artiklarna om damlandslaget, då det historiskt sett funnits en föreställning om att det är kvinnans uppgift att ansvara över omvårdnaden av barnen.

Bäck-Wiklund & Bergsten (1996:49) menar också att det fanns uppfattningar om att kvinnor och män biologiskt sett hade olika egenskaper som gjorde att de lämpade sig bäst inom ett visst ansvarsområde när det kom till föräldraskap. Att omvårdnaden av barnet tidigt ansågs vara en stereotyp kvinnlig uppgift skulle därför även kunna förklara varför det finns ett särskilt intresse för medierna att rapportera om kvinnornas barn i högre utsträckning även idag. Föreställningen om att kvinnan ansågs vara mer lämpad för att sköta omvårdnaden av barnet (Bäck-Wiklund & Bergsten, 1996:49) skulle även kunnat skapat en stereotyp bild av en kvinna som fortfarande finns kvar, och därmed också förklara varför medierna återanvänder denna bild av de kvinnliga fotbollsspelarna. I den kvantitativa delen (figur 4) kan det ses att damerna oftare refereras till som mammor, och i den kvalitativa delen kan även ses att damerna i majoriteten av dessa artiklar tilldelades egenskaper som "omhändertagande mödrar", vilket inte görs i artiklarna om herrarna. Detta kan kopplas till Koivulas (1999:591) resonemang om att kvinnor oftare än män tenderade att beskrivas utifrån deras sociala ställning i samhället om huruvida de är flickvänner, mammor eller fruar. Även Andersson och Radovics (2011:10-14) resonemang om föreställningen att kvinnors föräldraroll är en viktig del av deras liv och personlighet, skulle kunna förklara varför damspelarnas roll som mamma får ta större utrymme i medier. Att kvinnorna oftare omnämndes som "mamma" faller även naturligt eftersom barn oftare nämndes i artiklarna om damlandslaget, och detta kan förklaras med ovanstående resonemang om varför omhändertagande av barn anses vara en stereotyp kvinnlig uppgift. Värt att notera för detta resultat är även att skillnaden mellan dam- och herrlandslaget vad gäller hur ofta de benämns som mamma/pappa i den kvantitativa delen inte är särskilt stor. Dock är detta fenomen oftare förekommande i studiens kvalitativa del.

- 2.1) Hur gestaltas manliga och kvinnliga fotbollslandslagsspelare i svenska nyhetsmedier?
- 2.2) Hur kan man förstå dessa gestaltningar utifrån ett genusperspektiv?

6.3 Styrka och självförtroende som tillgång hos herrarna

Framförallt i studiens kvalitativa del framkom det i artiklarna om herrlandslaget beskrivs styrka och självförtroende som en tillgång och något eftersträvt, även metaforer om styrka eller fysisk förmåga förekom:

Efter att övergången blev klar jobbade jag ännu hårdare och blev ännu mer seriös. Jag har fortfarande samma mål: att bli bättre varje dag. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Han inte bara underhåller sina egna drivkrafter, utan han uppfinner nya. Han gör aktiva val och medvetna ansträngningar för att hitta energin, ilskan och framåt rörelsen. (*Aftonbladet* 2020-11-24)

39 år gammal är han på väg att baxa sin fallna bjässe till storklubb hela vägen tillbaka till toppen (*Aftonbladet* 2020-11-24)

Det går bara att skrika 'kämpa' och 'kriga' till en viss nivå. (*Expressen* 2019-11-16)

Att detta betonas i artiklarna om herrarna kan kopplas till Tolvheds (2008:96) resonemang om att männen i hennes studie beskrevs med ord som tapper, disciplin och kraftfullhet i medierna. I denna studiers kvalitativa del antyder artiklarna att männen bland annat har högt självförtroende, är envisa och disciplinerade:

Jag hade en tuff period inför VM-kvalet. Jag spelade lite under februari, mars, april och kom inte in med det **självförtroende** jag kanske brukar ha och som jag nu har fått tillbaka", säger [namn]" (*Aftonbladet* 2021-05-26)

Efter att övergången blev klar jobbade jag ännu hårdare och blev ännu mer seriös. Jag har fortfarande samma mål: att bli bättre varje dag. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Något som avviker från denna bild är att fotbollsspelaren också gestaltas som känslös och bekymrad över sin vän, något som kommer att beröras närmare i nästa del. Även Koivula (1999:591) påstår att sportutövande män i mediasammanhang i stor grad blir beskrivna med ord som "kraftfulla" och "starka" där man både syftar till mannens mentala och fysiska förmåga. Att männens sportutövande i både Koivulas (1999) studie och denna studie gestaltas på detta vis kan kopplas till stereotyper om män som aggressiva, har högt självförtroende, är aktiva och logiska (Schneider, 2005:437). Dessa egenskaper som beskrivs vara förenat med manlighet kan även förstås genom Connells (2018) resonemang om legitimitetscirkeln för

hegemonisk maskulinitet. Dessa egenskaper kan anses vara förenligt med att praktisera “det hegemoniska mönstret” (Connell 2008:116), vilket placerar dessa egenskaper inom legitimitetscirkeln för hegemonisk maskulinitet. Connell (2008:115) beskriver som tidigare nämnt att den hegemoniska maskuliniteten är den maskulinitetsformen som för tillfället är den dominerande eller “ideala” maskulinitetsformen. Det är svårt att bedöma vad som anses vara den ideala maskulinitetsformen för fotbollsspelarna som berörts i studien, då denna studie inte innefattar intervjuer eller inslag av fotbollsspelarnas egna upplevelser av vilken maskulinitetsform som dominerar i deras miljö. Men baserat på denna studies tidigare forskning kan det ses att det inom fotbollssammanhang är mannen och det manliga idealet som är att betrakta som normativt. Detta kan ses genom Balcks resonemang om att fotboll från början skulle definieras som en sysselsättning som utvecklade den maskuline karaktären (Balck 1886 se Andreasson 2007:148).

Denna studie har funnit egenskaper som kan anses vara förenligt med att praktisera “det hegemoniska mönstret” (Connell 2008: 116). Men även det har även presenterats resultat som visar på att en av fotbollsspelarna i artikeln “[Namn]: ”Varit fruktansvärda känslor”” gestaltats som känslös och brydd om sin vän, vilket inte anses vara i enlighet med den hegemoniska maskuliniteten. Det förtydligas genom citatet:

Han var en fantastisk kille som aldrig hade ett ont ord för någon annan och som alltid gav allt i matcherna och på träningarna. Det var riktigt tungt i några dagar när jag hörde vad som hade hänt [namn] och när han dog. Man inser att det finns många saker vi inte kan kontrollera och att vi behöver leva vårt liv som om varje dag var den sista, utan att ta något för givet.” (Aftonbladet 2020-06-23)

Därför är det till viss del svårt att säga huruvida herrarna i medierna konstrueras i enlighet med det hegemoniska mansidealet. Men det som framkommer tydligt är att männen i högre grad gestaltas med egenskaper som anses vara stereotypt manliga. Dessa stereotypa egenskaper kan anses vara influerade av idealet om den hegemoniska mannen, detta genom att betona att männen har högt självförtroende, är envisa och disciplinerade. Detta syns även genom, som tidigare nämnt, att herrarnas fysiska förmåga betonas återkommande.

6.4 En mjukare form av maskulinitet presenteras

I artikeln “[Namn]: ”Varit fruktansvärda känslor”” (Aftonbladet 2020-06-23) presenteras delvis en mjuk och känslös form av maskulinitet i segmentet där fotbollsspelaren pratar om sorgen efter sin bortgångne vän. Detta resultat kan förstås genom Arcimowicz (2020:23) resonemang om “metrosexuell maskulinitet. Arcimowicz (2020:23) studerade hur fotbollsspelaren Robert Lewandowskis privatliv lyfts fram i medier och menar på att medier

tenderade att lyfta fram en “mjukare” och mer modern sida av fotbollsspelarens maskulinitet, som Arcimowicz beskriver som “meterosexuell” maskulinitet. Denna “mjukare” och “modernare” bild av fotbollsspelarens maskulinitet framträder särskilt när Robert Lewandowskis familjeliv beskrivs i medier (Arcimowicz 2020:24). Med detta resultat skulle det därför kunna diskuteras att fotbollsspelarens meterosexuella maskulinitet lyfts fram då han talar om sin bortgångne vän. Detta ses bland annat i följande citat:

Jag antar att livet måste gå vidare, men det var extra jobbigt att förlora en vän som [namn]. Han var en nära vän. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Han var en fantastisk kille som aldrig hade ett ont ord för någon annan och som alltid gav allt i matcherna och på träningarna. Det var riktigt tungt i några dagar när jag hörde vad som hade hänt [namn] och när han dog. Man inser att det finns många saker vi inte kan kontrollera och att vi behöver leva vårt liv som om varje dag var den sista, utan att ta något för givet. (*Aftonbladet* 2020-06-23)

Visserligen menade Arcimowicz (2020) att Robert Lewandowskis meterosexuella maskulinitet lyftes när hans familjeliv beskrevs, och i fallet med fotbollsspelaren är det en vän han talar om, och inte sin familj. Viktigt att betona är även att artikeln om denna fotbollsspelare inte uteslutande bara presenterar denna form av maskulinitet, utan den presenterar även en form av hegemonisk maskulinitet i form av att styrka och fysisk form även framhävs i denna artikel. En annan sak som är värd att notera är även att detta fall är det enda fallet i denna studie där en mjukare eller meterosexuell maskulinitet framhävs. Förekomsten av inramningen av denna typ av “mjukare” maskulinitet som Arcimowicz (2020) beskriver som “meterosexualitet”, finns även i Herd (2018). Herd (2018:137) kom fram till att fotbollsmiljön är svårdefinierad och att det inte bara finns en maskulinitet som är dominerande, utan att det finns utrymme för flera olika typer av maskuliniteter att samexistera. Det skulle således även kunna vara så att det även är resultatet för denna studie - att olika maskulinitetsformer samexisterar.

6.5 Omhändertagande, omsorgsfulla mödrar

I denna studies kvalitativa del har resultat presenterats som tyder på att kvinnor oftare tenderar att gestaltas som omhändertagande och omsorgsfulla mödrar. Detta ses genom att damerna som tidigare nämnts tilldelades egenskaper som “omhändertagande mödrar” i tre av fyra artiklar. Ett exempel då en kvinnlig fotbollsspelare gestaltats som en omhändertagande mamma syns i följande citat:

Jag längtar jättemycket efter att komma hem. Och det är för familjens skull jag flyttar, fotbollen kommer att bli något helt annat nu. (*Expressen* 2019-01-01)

Efter matchen mot Frankrike, som innebar uttåg ur gruppspelet, gick hon raka vägen fram till läktaren för att krama om honom. (*Aftonbladet* 2022-07-21)

– Jag är glad att jag fick de veckorna hemma med familjen. Det känns bra. Det har varit mycket mys här nu de senaste veckorna. Det har verkligen varit en bubbla (*Aftonbladet* 2021-07-25)

Anfallaren som är van att ha ett stort stöd från familjen på läktaren medger att det var ett känslomt avsked.

– Jag tycker alltid att det är tufft att lämna [frun och barnet] men lite extra den här gången. (*Aftonbladet* 2021-07-25)

I de artiklar som analyserades i studiens kvalitativa del förekom det aldrig att männen gestaltades som omhändertagande pappor. Att kvinnorna framställs som just omhändertagande och omsorgsfulla mödrar kan förklaras genom att detta är en kvinnlig stereotyp. Andersson och Radovics (2011:10-14) beskrev att kvinnorna i deras studie framställdes som "vårdande och upptagna av marktjänsten" där moderskapet beskrevs vara en viktig del av deras liv och personlighet. Denna kvinnliga stereotyp verkar även återanvändas i de artiklar som analyserats i denna studie.

Att framställa damerna som omhändertagande och omsorgsfulla går även i linje med Schneiders (2005:437) resonemang om att ömhet- och omsorgsfullhet anses vara stereotypt kvinnliga egenskaper. Att dessa stereotyper finns kan förstås genom Connell & Pearse (2015:19) resonemang om att de genuskategorier vi människor delar in oss skapar bild av vad vår genustillhörighet innebär och vilka förväntningar vår genustillhörighet kommer med. Att vi har en plats i genuskategorin innebär ofta att man kommer att associera sig och anpassa sig efter de förväntningar som finns i de könsfack som man valt att placera sig i (Connell & Pearse (2015:20).

Att detta inte syns i lika stor utsträckning i artiklarna om herrlandslaget som analyserades i studiens kvalitativa del, skulle kunna förklaras med Connells (2008:117) tankar om legitimitetscirkeln. Connell (ibid) beskriver att saker, egenskaper eller karaktärsdrag som kan kopplas till normen för femininitet inte anses vara i enlighet med den hegemoniska maskulinitetens ideal. Detta kan i sin tur leda till att män som uppträder på ett vis som inte anses vara i enlighet med de hegemoniska idealen utesluts från den hegemoniska legitimitetscirkeln (ibid). Eftersom omsorg och omhändertagande är egenskaper som kopplas till stereotypt kvinnliga egenskaper, skulle detta därför kunna förklara att herrarna inte framställer sig själva som omsorgsfulla och omhändertagande, eftersom det finns en risk i att hamna utanför legitimitetscirkeln.

6.6 Fotboll är kanske inte något för tjejer

I synnerhet i artikeln “Det blev ett bra skämt till slut” (*Aftonbladet* 2023-07-04) syns även en föreställning om att fotboll kanske inte är för tjejer. I artikeln är denna fördom framförallt en som fotbollsspelarens egna familj har, men även något som skribenten för artikeln förstärker. Detta görs genom att skribenten skriver på följande sätt:

När [namn], 27, var liten tyckte släkten det var rena skämtet att en tjej skulle spela fotboll. (*Aftonbladet* 2023-07-04)

“Rena” är här ett förstärkande ord som fotbollsspelaren inte får uttala själv i artikeln, utan det är tillagd av reportern i ingressen. Fotbollsspelaren säger själv:

– Det var typ ett skämt att jag spelade fotboll. (*Aftonbladet* 2023-07-04)

Att använda “rena” i en sån här kontext signalerar att skämtet skulle vara “ännu större”. Att skribenten förstärker fotbollsspelarens släkts åsikter om att en tjej satsar på fotbollen genom att använda det förstärkande ordet “rena”, antyder att vara tjej och satsa på fotbollen skulle ses som kontroversiellt eller märkligt på något sätt.

Hirdman (2004:12) menar att begreppet genus föddes ur en vilja att beskriva de förväntningar som manligt och kvinnligt innebär - bortom just de biologiska könen. Genom att vi människor delar in oss i dessa genuskategorier skapar vi oss en bild av vad vår genustillhörighet innebär och vilka förväntningar vår genustillhörighet kommer med (Connell & Pearse 2015:19). Att ägna sig åt professionellt fotbollsspelande som kvinna kan anses gå emot normer och förväntningar för vad som anses vara kvinnligt. Att medierna i sin tur verkar reproducera bilden av att det ses som främmande att en kvinna ägnar sig åt professionellt fotbollsspelande, går alltså i linje med de normer och förväntningar som finns för att definiera vad som anses vara stereotypiskt manligt och kvinnligt.

7. Slutsatser och diskussion

Denna studies syfte var att undersöka hur *Aftonbladet*, *Expressen* och *Fotbollskanalen* gestaltar manliga och kvinnliga fotbollslandslagsspelare. I huvudsak ämnade studien att se ifall det fanns några skillnader i rapporteringen om fotbollsspelarnas privatliv, samt ifall gestaltningarna av fotbollsspelarna skiljer sig åt beroende på om det är en manlig eller kvinnlig fotbollsspelare. Med syftet kom ett antal forskningsfrågor, vilka vi nu lyckats besvara. För att göra slutsatserna så tydliga som möjligt väljer vi därför att stapla upp samtliga forskningsfrågor för att ge dem ett sammanfattat svar.

- **1.1) Vilka skillnader finns det i mediernas rapportering om privatlivet om damlandslaget respektive herrlandslaget?**
- **1.2) Hur kan man förstå dessa skillnader utifrån ett genusperspektiv?**

De största skillnaderna vi har kunnat se är att de analyserade medierna rapporterar om damlandslagets privatliv i större utsträckning än herrarnas privatliv (figur 1). Den skillnaden kan förstås utifrån de rådande könsstereotyper som Schneider (2005:437) förklarar, vilket är att egenskaper som anses vara stereotypt kvinnliga är ömhet- och omsorgsfulla, vilket skulle kunna förklara varför kvinnors familjeliv ramas in i högre grad än män som oftare associeras med stereotypt manliga egenskaper som aggressivitet, högt självförtroende och aktivitet.

En annan skillnad vi sett är att damernas familjerelationer är mer centralt i rapporteringen av fotbollsspelarna, än vad herrarnas familjerelationer är (figur 2.1, 2.2, 5.1 och 5.2). Även damernas barn var mer rapporterat om än herrarnas barn, även om denna skillnad var liten (figur 3). Detta kan ur ett genusperspektiv förstås genom att ta hand om barn kan ses som en kvinnlig stereotyp i och med att det funnits en föreställning om att kvinnor är omsorgsfulla (Schneider, 2005:437).

Andra skillnader som hittades var att damernas värderingar oftare tenderade att skrivas om jämfört med herrarnas värderingar (se figur 2.1 och 2.2). I figur 6 kan även ses att kvinnliga skribenter oftare tenderade att skriva om damernas privatliv, medan manliga skribenter tenderade att skriva om herrarnas privatliv. I figur 7 kan också ses att artiklarna om herrlandslaget i genomsnitt var över 300 ord längre än artiklarna om damlandslaget.

- **2.1) Hur gestaltas manliga och kvinnliga fotbollslandslagsspelare i svenska nyhetsmedier?**
- **2.2) Hur kan man förstå dessa gestaltningar utifrån ett genusperspektiv?**

Denna studie kom bland annat till slutsatsen att de maskulinitetsformer som konstrueras i mediernas rapportering är influerade av det hegemoniska mönstret. Detta sågs genom att stereotypt manliga egenskaper som styrka och självförtroende, lyftes som en tillgång för herrarna. Att man som man och fotbollsspelare anses ha egenskaper som styrka, fysisk förmåga och självförtroende kan anses vara egenskaper som placerar männen i en dominant position, vilket enligt Connell (2008:115) kan förstås som hegemonisk maskulinitet. Dock var denna bild av maskulinitet inte ensidig, utan andra former maskulinitet lyftes också fram. Denna typ av maskulinitet kan ses som en "mjukare" form av maskulinitet. Detta kan förstås genom Arcimowicz (2020:23) resonemang om "metrosexuell" maskulinitet. Denna studie kan således inte avgöra om herrarna i medierna konstrueras i enlighet med det hegemoniska

mansidealet, men det som framkommer tydligt är att männen i högre grad gestaltas med stereotypt manliga egenskaper som kan anses vara influerade av idealet om den hegemoniska mannen, såsom att de har högt självförtroende, är envisa och disciplinerade.

I denna studie presenterades resultat som tyder på att damerna i högre grad tenderar att gestaltas som omhändertagande och omsorgsfulla mödrar. Detta kan förstås genom Schneiders (2005:437) resonemang om att ömhet- och omsorgsfullhet är att klassas som stereotypt kvinnliga egenskaper. Att dessa stereotyper finns och reproduceras i medierna kan förstås genom Connell & Pearse (2015:19) resonemang om att de genuskategorier vi människor delar in oss skapar bild av vad vår genustillhörighet innebär och vilka förväntningar vår genustillhörighet kommer med. Att vi har en plats i genuskategorin innebär ofta att man kommer att associera sig och anpassa sig efter de förväntningar som finns i de könsfack som man valt att placera sig i (Connell & Pearse 2015:20).

Denna studie kom också till resultatet att fotboll tenderade gestaltas som något som är för män, snarare än något för kvinnor. Att ägna sig åt professionellt fotbollsspelande som kvinna kan anses gå emot normer och förväntningar för vad som är stereotypt kvinnligt och kan ur ett genusperspektiv förstås genom att vi människor delar in oss i dessa genuskategorier skapar vi oss en bild av vad vår genustillhörighet innebär och vilka förväntningar vår genustillhörighet kommer med (Connell & Pearse 2015:19).

7.1 Vidare forskning

Något vi var inne på i planeringsstadiet av denna studie var att jämföra morgontidningarnas och kvällstidningarnas rapportering om fotbollsspelarnas privatliv. Men på grund av att dagstidningarna inte genererade tillräckligt med artiklar med våra sökord och tidsperiod uteslöts dessa ur denna studie. Detta är dock något som vi fortfarande finner intressant och något som vi anser bör undersökas vidare. Det hade även varit intressant att inkludera andra medieformer som radio och TV och göra en liknande undersökning för hur dessa gestaltar fotbollsspelare och deras privatliv.

En intressant sak vi fann i början av arbetet med denna studie var att "svenska damlandslaget fotboll" genererade fler sökträffar än "svenska herrlandslaget fotboll". Vi har inte undersökt detta närmare men vi tror att dam-sökorden genererade fler träffar då vår iakttagelse är att herrlandslaget oftare benämns som "landslaget" och damlandslaget som just "damlandslaget". Vi noterade också att sökorden med "herrlandslaget" genererade mycket fler artiklar som handlade om båda landslagen, än vad sökorden med "damlandslaget" gjorde, något som vi anser kan handla om att man väljer att skriva "herrlandslaget" då båda lagen

diskuteras så att dessa inte ska blandas ihop. Men detta är som sagt bara våra iakttagelser, och det förtjänar att undersökas djupare.

I studiens avsnitt som berör metodkritik lyfte vi att vi i denna studie inte kunnat undersöka huruvida fotbollsspelarna sexualiserades i artiklarna eller inte, detta på grund av bristande formuleringar för vissa av variablerna och deras värden. Eftersom både Tolvhed (2008) och Laine (2016) som refererats till i denna studie, kom till slutsatsen att kvinnor blev sexualiserade i vissa artiklar de undersökte, hade det varit intressant att få uppdaterad forskning om detta.

I arbetet med denna studie fick vi även resultat som inte kunde jämföras eller hittas i denna studies tidigare forskning eller teoretiska ramverk. Dessa var bland annat att kvinnliga skribenter oftare tenderade att skriva om damernas privatliv, medan manliga skribenter tenderade att skriva om herrarnas privatliv (se figur 6) . Detta hade varit intressant att undersöka vidare i en annan studie.

Ett annat resultat vi fick i denna studie var också att artiklarna om herrlandslaget i genomsnitt var över 300 ord längre än artiklarna om damlandslaget (se figur 7). Det hade också varit intressant att fördjupa sig i för en kommande studie.

Referenslista

Arcimowicz, K. (2020). The Category of Masculinity in the Polish Media Discourse on Robert Lewandowski. *Przeegląd Socjologii Jakościowej* 16(1):12-27. doi: 10.18778/1733-8069.16.1.02

Andreasson, J. (2007). *Idrottens Kön – genus, kropp och sexualitet i lagidrottens vardag*. Lund: Sociologiska Institutionen, Lunds Universitet

Andersson, T. (2002) *Kung fotboll*, Stockholm: Brutus Östlings Bokförlag Symposion

Bachner, N. (2019). ”Den värld och cirkus som vi befinner oss i”, *Expressen*. (2019-11-16) Tillgänglig: <https://www.expressen.se/sport/fotboll/landslaget/den-varld-och-cirkus-som-vi-befinner-oss-i/> (Hämtad: 2023-11-23)

Berglez, P. (2019) *Kritisk diskursanalys*. I: Ekström, M & Johansson, B. (red.) *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. Upplaga 3. Lund: Studentlitteratur, s.225-252

Bruno, L. (2015) *Familj i välfärdstaten*. I: Hedenus, A., Björk, S. & Shmulyar Gréen, O. (red) *Feministiskt tänkande och sociologi : teorier, begrepp och tillämpningar*. Lund: Studentlitteratur. s. 169-185

Björk, S. & Hedenus, A. Inledning. I: Hedenus, A., Björk, S. & Shmulyar Gréen, O. (red) *Feministiskt tänkande och sociologi : teorier, begrepp och tillämpningar*. Lund: Studentlitteratur. s. 21-37

Bäck-Wiklund, M. & Bergsten, B. (1997). *Det moderna föräldraskapet: en studie av familj och kön i förändring*. Stockholm: Natur och kultur

Connell, Raewyn & Pearse, Rebecca (2015). *Om genus*. 3. uppl., Göteborg: Daidalos

Connell, R. (2008). *Maskuliniteter*. 2. uppl., Göteborg: Daidalos

- Fagerlund, F. & Rydén, A. (2022). Fler EM-mammor än någonsin: ”Ska inte behöva välja”. *Aftonbladet* (2022-07-21). Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/eE99ly/fler-mammor-an-nagonsin-i-em-2022> (Hämtad: 2023-09-15)
- Friberg, A. (2019). “Jag pekade ut män - men inte en enskild grupp män”, *Expressen* (2019-1-1) Tillgänglig: <https://www.expressen.se/sport/qs/jag-pekade-ut-man--men-inte-en-enskild-grupp-man/> (Hämtad: 2023-11-23)
- Herd, K 2018, 'That little football girl. Swedish club football and gender expectations', *Ethnologia Scandinavica*, vol. 48, no. 2018, pp. 123-138. doi:
- Hirdman, Y. (2003) *Genus : om det stabila föränderliga former*. 2. uppl., Malmö: Liber.
- Hjelm, J. (2004) *Amasoner på planen. Svensk damfotboll 1965-1980*, Umeå: Boréa Bokförlag
- Jansson, P (2001) *Forskning kring män, fadersskap och jämställdhet*. I: Skantze, A & Grewin A-M. (red.) *Kön och genus som villkor*. Stockholm: Pedagogiska Institutionen, Stockholms universitet.
- Justesen, L. & Mik-Meyer, N. (2011) *Kvalitativa metoder från vetenskapsteori till praktik*. Lund: Studentlitteratur
- Karlsson, M. & Johansson, B. (2019) *Kvantitativ innehållsanalys*. I: Ekström, M & Johansson, B. (red.) *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. 3. uppl., Lund: Studentlitteratur, s.171-191
- Karlsson, M. & Strömbäck, J. (red.) (2019) *Handbok i journalistikforskning*. 2. uppl., Lund: Studentlitteratur
- Koivula, N. (1999). Gender Stereotyping in Televised Media Sport Coverage. *Sex Roles*, 41, no. 7 (1999): 589–604. doi: 10.1080/09523367.2023.2269099

Laine, A (2016) Gender Representation of Athletes in Finnish and Swedish Tabloids A quantitative and qualitative content analysis of Athens 2004 and Turin 2006 Olympics coverage. *Nordicom Review* Volume (37): sid. 83 - 98. <https://artikelsok-ip.btj.se/article/2359921> (Hämtad: 2023-10-31)

Larsson, H (2001) Iscensättningen av kön i idrott. sid. 72-74. Lärarhögskolan i Stockholm: HLS Förlag

Ledin, J. & Moberg, U. (2019) Språklig analys av text. I: Ekström, M & Johansson, B. (red.) *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. Upplaga 3. Lund: Studentlitteratur, s.193-223

Lundh, O. (2020) Landslaget enligt Lundh. Upplaga 1. Bazar Förlag.

Mattsson, Tina (2015). *Intersektionalitet i socialt arbete: teori, reflektion och praxis*. 2. uppl., Malmö: Gleerups Utbildning

Niva, E. (2020) Zlatan: Ärligt, jag saknar landslaget, *Aftonbladet*. (2023-1-11)
Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/EplAy2/zlatan-arligt-jag-saknar-landslaget> (Hämtad: 2023-11-24)

Nordström, L. (2021). Gifte sig två dagar innan samlingen: ”EM är perfekt smekmånad”, *Aftonbladet*. (2021-5-26) Tillgänglig:
<https://www.aftonbladet.se/sportbladet/a/aPm8g5/gifte-sig-tva-dagar-innan-samlingen-em-ar-perfekt-smekmanad> (Hämtad: 2023-11-23)

Rydén, A. (2021). Hurtig om saknaden: “Jag behöver få prata”, *Aftonbladet*. (2021-7-25)
Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/V1Lb46/hurtig-om-saknaden-jag-behoover-fa-prata> (Hämtad: 2023-11-24)

Rydén, A. (2023). “Det blev ett bra skämt till slut”, *Aftonbladet*. (2023-7-4)

Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/8JVOaw/zecira-musovics-kritik-mot-vm-truppen-inte-gjort-tillrackligt> (Hämtad: 2023-11-24)

Radovic, S. & Andersson, P. (2011). Elitridsport som en paus från barnen? : En undersökning av könsstereotyper i dagspressens rapportering av ridsport. *Idrottsforum.org/Nordic sport science forum*, (8 juni).

SvFF (u.å). *Sverige nummer 26 på rankingen.*

<https://www.svenskfotboll.se/landslag/herr/varldsranking-herr/>

(Hämtad: 2024-11-1)

SvFF (u.å). *Sverige ner till femte plats.*

<https://www.svenskfotboll.se/landslag/dam/varldsranking-dam/>

(Hämtad: 2024-11-1)

SvFF (u.å). *50 år sedan första damlandskampen.*

<https://www.svenskfotboll.se/nyheter/landslag/2023/08/50-ar-sedan-forsta-damlandskampen/>

(Hämtad: 2024-11-1)

Södertörns högskola (2022). *Riktlinjer för studenters behandling av personuppgifter i studentarbeten på Södertörns högskola.*

Tillgänglig:

<https://www.sh.se/download/18.5d795a70184b929ff0b3c530/1670840271182/Riktlinjer%20f%C3%B6r%20studenters%20behandling%20av%20personuppgifter%20i%20studentarbeten%20p%C3%A5%20S%C3%B6dert%C3%B6rns%20h%C3%B6gskola%20dnr%203610-1.9.3-2022.pdf>

Tolvhed, H. (2008) *Nationen på spel : kropp, kön och svenskhet i populärpressens representationer av olympiska spel 1948-1972*, Umeå: Mandatus

Uefa (2022). *The business case for women´s football.*

Tillgänglig: https://editorial.uefa.com/resources/0278-15e121074702-c9be7dcd0a29-1000/business_case_for_women_s_football-external_report_1_.pdf

Wagner, M. (2020) Kulusevski: ”Varit fruktansvärda känslor”, *Aftonbladet*. (2020-6-23)

Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/a/RRLnGa/kulusevski-varit-fruktansvarda-kanslor> (Hämtad: 2023-11-23)

Ögren, V. & Olsson, F. (2023). ”Måste kunna prata med dem varje dag”, *Expressen* (2023-07-26) Tillgänglig: <https://www.expressen.se/sport/fotboll/landslaget/svenskorna-lamnar-sina-barn-stjarnan-har-nanny/>

(Hämtad: 2023-12-15)

Bilagor

Bilaga 1

Kodbok (kodschema och kodinstruktioner)

1. Medium (AB, EX, FK)

2. **Artikels rubrik**
3. **Lag (dam-, herrlandslaget, båda landslagen)**
4. **Kodar ID (Charlie, Nova)**
5. **Kodardatum (datum då artikeln kodades)**
6. **Antal ord (artikelns längd mätt i antal ord)**
7. **Opinion/inte opinion**
8. **Vad är artikelns huvudsakliga delteman (utöver fotboll)?** 1) karriär 2) barn 3) relationer 4) familj 5) vänner/laget 6) värderingar 7) Bara fotboll/övrigt

Kodinstruktion: Det huvudsakliga ämnet för artikeln. Ibland kommer dessa att gå in i varandra och artiklarna kommer kunna inkludera flera av dessa. Vi kommer att inkludera samliga ämnen som anses vara huvudsakliga delteman. **“Deltema karriär”** kodas utifrån om fotbollsspelarens karriär nämns och utgör en stor del av artikelns handling. Antingen genom att ordet “karriär” förekommer, men även om det är underförstått att man försöker beskriva fotbollsspelarens karriär, exempelvis på följande vis: “Lisa började spela fotboll som 5 åring och blev snabbt duktig. Som 15 åring började hon spela för Hammarby och sedan dess har hennes resa fortsatt utomlands i många olika klubbar och näst på tur står Juventus”. **“Deltema barn”** kodas utifrån om det i stora delar av artikeln förekommer innehåll som beskriver fotbollsspelarens barn, hur fotbollsspelaren tar hand om sina barn, vad fotbollsspelarens barn betyder för dem osv. Variabeln **“Deltema familj”** kodas utifrån om det i stora delar av artikeln förekommer innehåll som beskriver fotbollsspelarens familj (för att se hur familj definierats se nedan). **“Deltema vänner/laget”** kodas utifrån om det i stora delar av artikeln förekommer innehåll som beskriver fotbollsspelarens vänskapsrelationer eller sammanhållning inom laget på en nivå som kan beskrivas som vänskaplig. **“Deltema värderingar”** kodas utifrån om det kodas utifrån om det i stora delar av artikeln förekommer innehåll som innefattar värderingar i olika sakfrågor (för att se hur värderingar definierats se nedan). Variabeln **“Deltema Bara fotboll/övrigt”** syftar till att kunna inkludera de artiklar som enbart handlar om fotboll, samt de artiklar som har ett övrigt deltema, som tex covid-19-pandemin. Bara fotboll/övrigt-kategorin kan enbart fyllas i om ingen av dom andra kategorierna passar, alltså kan en artikel som kodas som att exempelvis innehålla deltema familj, kan därmed inte också hamna i bara fotboll/övrigt-kategorin.

9. **Vilka relationer nämns?** 1) familj 2) barn 3) föräldrar 4) syskon 5) mor/farföräldrar 6) laget/vänner 7) partner 8) ex-partner 9) relation nämns inte

Kodinstruktion: Vilka relationer till fotbollsspelaren som nämns eller inte nämns i artikeln även om de får uttala sig i artikeln. I denna variabel exkluderas förbundskaptenerna. **“Familj”** kodas utifrån om fotbollsspelarens familj nämns/får uttala sig i artikel samt om ordet “familj” dyker upp i artikeln. Dock exkluderas detta om fotbollslaget beskrivs vara en

“familj” eller liknande. Med familj avses fotbollsspelarens familj, vilket i denna studie är ett samlingsord för barn, mamma, pappa, mor- och farföräldrar, syskon och övrig släkt. Denna kategori exkluderar fotbollsspelarens partner. **“Barn”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens barn förekommer i artikeln. Kodalas inte om nämnd fotbollsspelare hänvisar till sig själv som barn i förhållande till sina föräldrar. Med barn ett barn som fotbollsspelaren är vårdnadshavare av. **“Föräldrar”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens föräldrar nämns/får uttala sig i artikeln samt. Med föräldrar avses fotbollsspelarens mamma eller pappa. **“Syskon”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens syskon nämns/får uttala sig i artikeln. Med syskon avses bror och syster. Det måste vara biologiska syskon/adoptivsyskon, och därmed inte vänner man kan kalla “bror” osv. **“Mor/farföräldrar”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens mor- eller farföräldrar nämns/får uttala sig i artikeln. Med mor- och farföräldrar avses fotbollsspelarens mormor/farmor och morfar/farfar. **“Laget/vänner”** kodalas utifrån om landslaget, som vänner och kollegor får uttala sig eller uttalar sig om varandra i artikeln. **“Släkt”** kodalas utifrån om ordet “släkt” förekommer i artikeln, och syftar till fotbollsspelarens släkt. **“Partner”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens partner nämns/får uttala sig i artikeln. Med partner avses fotbollsspelarens flickvän/pojkvän/partner, sambo, fru, man, hustru, make. **“Ex-partner”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens ex-partner nämns/får uttala sig i artikeln. Med ex-partner avses fotbollsspelarens föredetta partner (dvs, flickvän/pojkvän/partner, sambo, fru, man, hustru, make). Samtliga kategorier exkluderar skribenten.

10. Nämns fotbollsspelaren vara något av följande? 1) mamma 2) pappa 3) nämns ej
Kodinstruktion: **“Mamma”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens (eventuella) roll som mamma förekommer i artikeln, denna kategori exkluderar fotbollsspelarens egna mamma. Denna kategori exkluderar förbundskaptenernas mamma. **“Pappa”** kodalas utifrån om fotbollsspelarens (eventuella) roll som pappa förekommer i artikeln, denna kategori exkluderar fotbollsspelarens egna pappa. Denna kategori exkluderar förbundskaptenernas pappa.

11. Innehåller artikeln inslag av följande? 1) värderingar 2) spekulation relation
Kodinstruktion: **“Värderingar”** kodalas utifrån om *fotbollsspelaren* tar ställning i vissa värderingsfrågor. Exempelvis humanitära kriser, krig, pride, rättvisa, jämlikhet, rasism, lönediskriminering. Skribentens värderingar exkluderas. **“Spekulation relation”** kodalas utifrån om det i artikeln spekuleras kring huruvida *fotbollsspelaren* har en partner/träffar något på ett relationsaktigt vis.

12. Om barn nämns, vilken av följande kategorier landar det under? 1) uppfostran/ta hand om barn 2) fött barn 3) gravid/ska få barn 4) barn nämns ej
Kodinstruktion: Hur barn nämns i artikeln (om det nämns). Samtliga kategorier exkluderar förbundskaptenerna. **“Uppfostran/ta hand om barn”** kodalas utifrån om det i artikeln nämns hur fotbollsspelaren tar hand om/uppfostrar sina barn. **“Fött barn”** kodalas utifrån om det i artikeln nämns att fotbollsspelaren har fött barn eller om fotbollsspelarens partner fött barn. **“Gravid/ska få barn”** kodalas utifrån om det i artikeln nämns att fotbollsspelaren är gravid eller att fotbollsspelarens partner är gravid. **“Barn nämns ej”** kodalas utifrån om det i artikeln inte förekommer innehåll som är kopplat till fotbollsspelarens barn.

13. Hur beskrivs fotbollspelarens offentliga roll som fotbollsspelare? 1) arbete 2) hobby/fritidssyssla 3) Nämnas ej

Kodinstruktion: Hur fotbollspelarens offentliga roll som fotbollsspelare beskrivs. **“Arbete”** kodas utifrån om fotbollsspelandet från herr- och damsidan beskrivs som ett yrke. Alltså om fotbollsspelandet beskrivs vara ett yrke genom exempelvis följande ord: jobb, yrke, sysselsättning, arbete, kneg osv. **“Hobby/fritidssyssla”** kodas utifrån om fotbollsspelandet från herr- och damsidan beskrivs som en hobby/fritidssyssla.

14. Nämnas något av följande? 1) fotbollsspelares kropp 2) fotbollsspelarens klädsel 3) kropp/klädsel nämns ej

Kodinstruktion: **“Kropp”** kodas utifrån om fotbollsspelarens kropp nämns i artikeln. Med kropp menas hela kroppen, kroppsdelar och så vidare. I denna variabel utesluts innehåll om kropp kopplat till skador. **“Klädsel”** kodas utifrån om fotbollsspelarens klädsel nämns eller kommenteras. Olika matchställ exkluderas i denna variabel

15. Inkluderas privatliv? 1) ja 2) nej

Kodinstruktion: Om artiklarna klassas i någon av föregående kategorierna kodas denna variabel som “ja”. Om inte kodas denna variabel som “nej”. Det finns tre undantag då en variabel inte kodas som privatliv även fast någon av de föregående kategorierna uppfylls. Den första av dessa kategorier är “Deltema värdering”. Varför denna inte klassas som privatliv är för att denna variabel inkluderar värderingar som är exempelvis skribentens, medan exempelvis variabeln “Innehåll värderingar” kräver att fotbollsspelaren själv uttrycker värderingar (av någon art som tidigare beskrivits). Det andra undantaget är variabeln “Deltema karriär” då denna syftar till om fotbollsspelarens karriär nämns, något som inte har att göra med privatliv, och därför kategoriseras inte en variabeln “Deltema karriär” som privatliv. Det tredje undantaget är huruvida fotbollsspelarens offentliga roll som fotbollsspelare nämns. Denna kategoriseras inte som privatliv då det är en beskrivande term för fotbollsspelarens professionella roll.

16. Vem är artikelns skribent? 1) man 2) kvinna 3) en man och en kvinna 4) redaktionen/TT

Kodinstruktion: Denna variabel beskriver vilket kön artikelns skribent har, alternativt om det är en man och en kvinna som skrivit artikeln tillsammans, eller om artikelns byline är titulerad “Redaktionen” eller enbart “TT”. Om artikelns byline är exempelvis Lasse Mannheimer/TT kodas detta som skribent “man” och inte “Redaktionen/TT”.